Interreg

Cofinanțat de
UNIUNEA EUROPEANĂ

România – Bulgaria

„Educaţie pentru incluziune - O abordare transfrontalieră”
(Education for Inclusion — A Cross-border Approach)
cu cod ROBG00229

www.interregviarobg.eu

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Utilitatea METODELOR ȘI TEHNICILOR DE ACȚIUNE în cadrul proiectului „EDUCATION FOR INCLUSION - A CROSS-BORDER APPROACH”, cod ROBG00229

METODELE ȘI TEHNICILE DE ACȚIUNE selectate și utilizate în cadrul proiectului „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH” reprezintă un pilon esențial pentru atingerea obiectivului general al proiectului, respectiv îmbunătățirea mediului educațional ca sprijin pentru inițiativele anti-bullying și incluziune în zona transfrontalieră Dolj-Vratsa-Vidin. Aceste metode sunt alese în concordanță cu Obiectivul Specific S.O.4.2 al Programului Interreg VI-A România-Bulgaria, vizând îmbunătățirea accesului egal la servicii educaționale de calitate și promovarea incluziunii în educație.

www.interregviarobg.eu

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODELE ȘI TEHNICILE DE ACȚIUNE au o valoare deosebită în contextul acestui proiect deoarece facilitează trecerea de la abordările teoretice la intervenții educaționale concrete, replicabile și adaptabile la contexte școlare diferite, atât în România, cât și în Bulgaria. Prin utilizarea jocului de rol, a jocurilor cooperative, a metodelor participative de reflecție și a tehnicilor experiențiale, proiectul creează un cadru sigur în care elevii, profesorii și părinții pot explora, în mod activ, dinamici reale de bullying, excludere, conflict și cooperare. Acest lucru este esențial într-un context transfrontalier, unde diversitatea culturală și socială necesită instrumente educaționale flexibile și incluzive.

În ceea ce privește prevenirea și reducerea fenomenului de bullying, METODELE DE ACȚIUNE permit identificarea timpurie a rolurilor implicate (victimă, agresor, martor) și a mecanismelor de escaladare a conflictelor. Tehnici precum jocul de rol, metoda „Scenariul alternativ” sau metoda „Linia poziționării” contribuie la creșterea nivelului de conștientizare a elevilor și la dezvoltarea capacității acestora de a lua decizii responsabile în situații sociale complexe. În același timp, aceste metode sprijină cadrele didactice și specialiștii din domeniul educației în dezvoltarea unor strategii de intervenție eficiente, coerente cu politicile anti-bullying promovate de proiect.

Metodele utilizate au, de asemenea, o contribuție directă la promovarea incluziunii și a climatului pozitiv în școli, obiectiv central al proiectului. Jocurile cooperative, metoda cercului valorilor și metoda „Peștișorul” (Fishbowl) facilitează construirea unui climat educațional bazat pe respect, cooperare și acceptarea diversității. Aceste metode sunt deosebit de relevante în școlile din zona transfrontalieră, unde elevii pot proveni din medii culturale și socio-economice diferite. Prin abordarea experiențială, proiectul sprijină dezvoltarea relațiilor pozitive între elevi și consolidează sentimentul de apartenență la comunitatea școlară și, implicit, la spațiul european.

Un alt element esențial al proiectului este orientarea educațională și profesională a elevilor, abordată prin instrumente moderne și inovatoare. Metoda proiecției în viitor și metoda mini-proiectelor contribuie la dezvoltarea gândirii prospective, a autonomiei și a responsabilității personale a elevilor. Aceste metode sunt complementare platformei online de orientare în carieră prevăzute în proiect și sprijină elevii în identificarea aptitudinilor și intereselor proprii, într-un mod adaptat nevoilor lor reale.

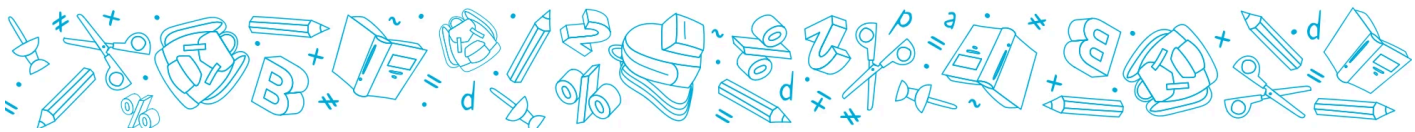

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

De asemenea, metodele de acțiune sunt strâns corelate cu activitățile de schimb de experiență între specialiști și cu evenimentele comune prevăzute în proiect. Caracterul lor participativ și replicabil permite transferul de bune practici între partenerii români și bulgari și contribuie la sustenabilitatea rezultatelor proiectului după finalizarea perioadei de implementare. Prin utilizarea unor metode comune, partenerii creează un limbaj educațional comun și consolidează cooperarea transfrontalieră în domeniul educației pentru incluziune.

METODELE ȘI TEHNICILE DE ACȚIUNE utilizate în cadrul proiectului „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH” sunt instrumente esențiale pentru atingerea obiectivelor proiectului, având un impact direct asupra reducerii bullying-ului, promovării incluziunii, dezvoltării competențelor socio-emoționale și orientării educaționale a elevilor. Prin caracterul lor experiențial, participativ și adaptabil, aceste metode contribuie la crearea unui mediu educațional sigur, incluziv și de calitate în zona transfrontalieră vizată.

Le prezentăm mai jos pe fiecare:

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: JOCUL DE ROL

Jocul de rol reprezintă una dintre cele mai valoroase metode de învățare experiențială utilizate în cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", având un impact profund asupra dezvoltării socio-emoționale a adolescenților de 13–14 ani.

Această metodă presupune implicarea activă a elevilor în simularea unor situații relevante din viața reală, în special cele legate de bullying, excludere socială, conflict și relaționare. Prin asumarea unor roluri diferite – victimă, agresor, martor sau adult de sprijin – participanții sunt invitați să exploreze aceeași situație din perspective multiple, ceea ce facilitează o înțelegere profundă a dinamicilor relaționale.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: JOCURI COOPERATIVE

Jocurile cooperative reprezintă o metodă complexă de învățare experiențială, integrată în cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", având ca obiectiv principal dezvoltarea colaborării, a interdependenței pozitive și a coeziunii de grup în rândul adolescenților. Această metodă se diferențiază fundamental de abordările tradiționale competitive, prin faptul că mută accentul de la performanța individuală la realizarea unor obiective comune, în care fiecare participant are un rol semnificativ.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: „CERCUL VALORILOR”

Metoda „Cercul valorilor” reprezintă o abordare educațională experiențială și reflexivă, orientată spre dezvoltarea gândirii morale și a conștiinței etice în rândul adolescenților. În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”, această metodă este utilizată ca instrument esențial pentru facilitarea procesului de explorare și internalizare a valorilor personale și de grup.

Din perspectivă metodologică, „Cercul valorilor” se bazează pe crearea unui cadru de dialog structurat, în care participanții sunt poziționați într-o formă circulară, simbolizând egalitatea, deschiderea și participarea activă. Această organizare facilitează exprimarea liberă a opiniilor și încurajează implicarea tuturor membrilor grupului.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: GAMIFICATION

Gamification reprezintă o metodă inovatoare de învățare experiențială, care integrează mecanisme specifice jocurilor în contexte educaționale, cu scopul de a crește motivația, implicarea și participarea activă a elevilor. În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", această metodă este utilizată pentru a transforma activitățile de învățare în experiențe atractive, dinamice și relevante pentru adolescenți.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: BODY MAPPING

Body mapping reprezintă o metodă expresivă și experiențială utilizată în contexte educaționale, terapeutice și de dezvoltare personală, având ca scop facilitarea conștientizării relației dintre emoții, gânduri și reacțiile corporale. Originară din practicile de art-terapie și intervenții comunitare (inclusiv în domeniul sănătății mintale și al traumelor), această metodă este recunoscută la nivel internațional ca un instrument eficient de explorare a experienței subiective într-o manieră non-verbală și sigură.

În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", body mapping este utilizată pentru a sprijini elevii în procesul de identificare, exprimare și reglare a emoțiilor, contribuind la dezvoltarea inteligenței emoționale și a conștiinței de sine.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: PHOTO VOICE

Metoda Photo Voice reprezintă o abordare participativă și experiențială, care utilizează fotografia ca instrument de reflecție, exprimare personală și analiză critică. Dezvoltată inițial în domeniul cercetării comunitare de către Caroline Wang și Mary Ann Burris, metoda are la bază principiile educației critice promovate de Paulo Freire, în care participanții sunt încurajați să își exploreze realitatea și să își exprime propria perspectivă asupra acesteia.

În context educațional, Photo Voice oferă elevilor oportunitatea de a surprinde vizual aspecte relevante din mediul lor de viață – relații, spații, situații sociale sau emoționale – și de a le interpreta într-un cadru structurat de învățare. Astfel, elevii devin nu doar receptori de informație, ci creatori de conținut și participanți activi în procesul educațional.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: PROIECȚIA ÎN VIITOR

Metoda proiecției în viitor reprezintă o tehnică de învățare experiențială și reflexivă, utilizată pentru a stimula capacitatea de anticipare, planificare și luare a deciziilor în rândul adolescenților. În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", această metodă este valorificată ca instrument de dezvoltare a responsabilității personale și a gândirii prospective, contribuind la formarea unor comportamente adaptative și orientate spre viitor.

Din perspectivă teoretică, metoda se bazează pe concepte validate în psihologie, precum „orientarea către viitor" (future orientation) și teoria „posibilelor sine-uri" (possible selves), formulate de Markus și Nurius. Aceste abordări evidențiază rolul reprezentărilor mentale despre viitor în ghidarea comportamentului prezent. Astfel, modul în care adolescenții își imaginează viitorul influențează direct alegerile pe care le fac în prezent.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: MINI-PROIECTELOR

Metoda mini-proiectelor reprezintă o abordare educațională activă și experiențială, derivată din principiile învățării bazate pe proiecte (Project-Based Learning – PBL) și ale constructivismului pedagogic. În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", această metodă este utilizată pentru a facilita aplicarea practică a cunoștințelor și pentru a dezvolta competențe transversale esențiale, prin implicarea directă a elevilor în inițiative concrete.

Din punct de vedere metodologic, mini-proiectele presupun parcurgerea unui proces structurat, în care elevii identifică o problemă sau o temă relevantă, planifică activități, implementează soluții și evaluează rezultatele. Acest tip de învățare se bazează pe ideea că elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați activ în construirea propriei cunoașteri și atunci când pot conecta teoria cu experiența practică.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: „STOP - START - CONTINUE”

Metoda „Stop – Start – Continue” reprezintă un instrument structurat de reflecție și feedback, utilizat în contexte educaționale, organizaționale și de dezvoltare personală pentru a facilita analiza comportamentelor și orientarea spre schimbare. Originară din practicile de tip reflective practice și adaptată frecvent în procese de evaluare participativă (inclusiv în modele Agile de tip „retrospective”), această metodă oferă un cadru clar și accesibil pentru autoevaluare și îmbunătățire continuă.

În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”, metoda este utilizată pentru a sprijini elevii în conștientizarea propriilor comportamente și a dinamicii de grup, contribuind la dezvoltarea responsabilității personale și colective.

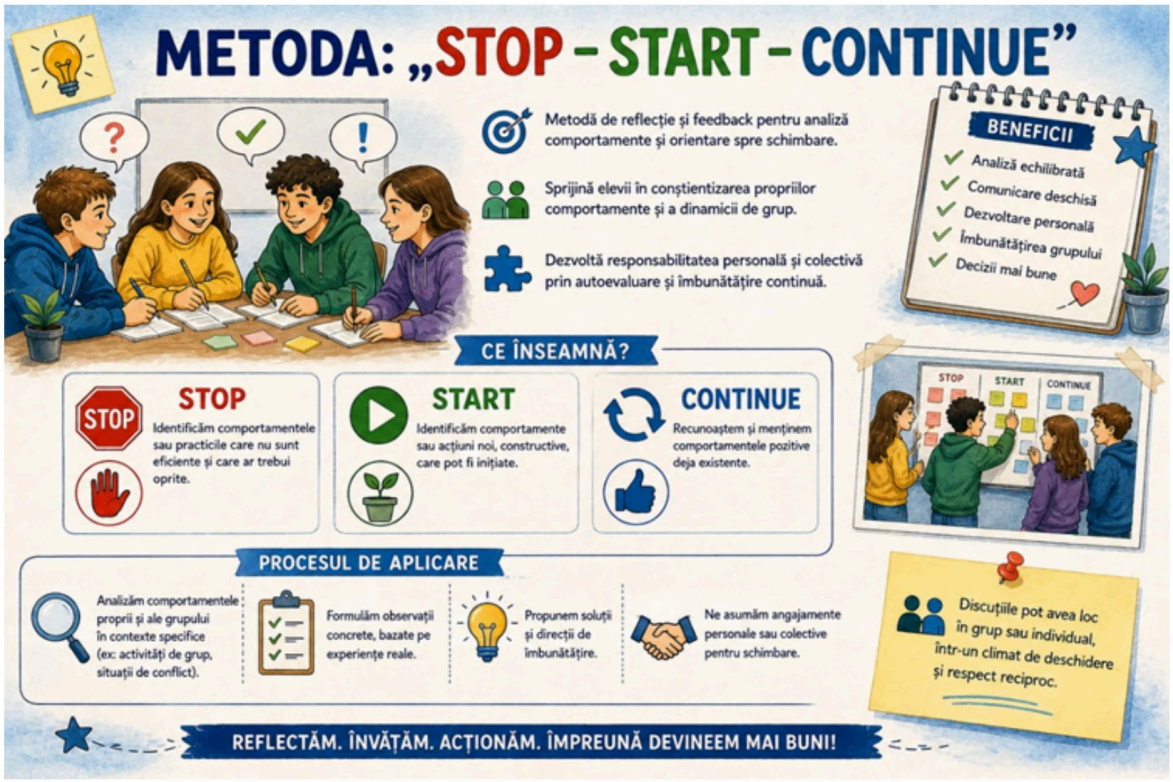

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: „LINIA POZIȚIONĂRII”

Metoda „Linia poziționării” reprezintă o tehnică participativă și experiențială utilizată în educația nonformală și în pedagogia democratică, având ca scop stimularea exprimării opiniilor, dezvoltarea gândirii critice și promovarea dialogului constructiv. Această metodă este inspirată din activități de tip continuum sau value line, frecvent utilizate în programe de educație civică, drepturile omului și dezvoltare socio-emoțională.

În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”, metoda este utilizată ca instrument de explorare a valorilor și perspectivelor elevilor, contribuind la dezvoltarea competențelor de argumentare și la crearea unui climat educațional bazat pe respect și incluziune.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: „Acvariului cu PEȘTI” (FISHBOWL)

Metoda „Peștișorul” (Fishbowl) reprezintă o tehnică structurată de facilitare a discuțiilor de grup, utilizată pe scară largă în educația participativă, formarea competențelor de comunicare și procesele de învățare colaborativă. Inspirată din modele de tip Socratic seminar și dialog deliberativ, metoda creează un cadru sigur și organizat în care participanții pot explora idei, opinii și experiențe într-un mod echilibrat și reflexiv.

În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”, metoda „Peștișorul” este utilizată pentru a sprijini dezvoltarea abilităților de comunicare, ascultare activă și analiză critică, contribuind la crearea unui climat educațional incluziv și participativ.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METODA: „SCENARIUL ALTERNATIV”

Metoda „Scenariul alternativ” reprezintă o tehnică educațională experiențială și reflexivă, utilizată pentru dezvoltarea capacității de analiză, anticipare și luare a deciziilor în rândul adolescenților. Aceasta se bazează pe principiile scenario-based learning și ale abordărilor cognitiv-comportamentale, care evidențiază importanța explorării consecințelor comportamentelor în procesul de învățare și autoreglare.

În cadrul proiectului „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”, metoda este utilizată pentru a sprijini elevii în înțelegerea impactului alegerilor lor și în dezvoltarea unor comportamente responsabile, în special în contexte sensibile precum bullying-ul, conflictul interpersonal sau presiunea de grup.

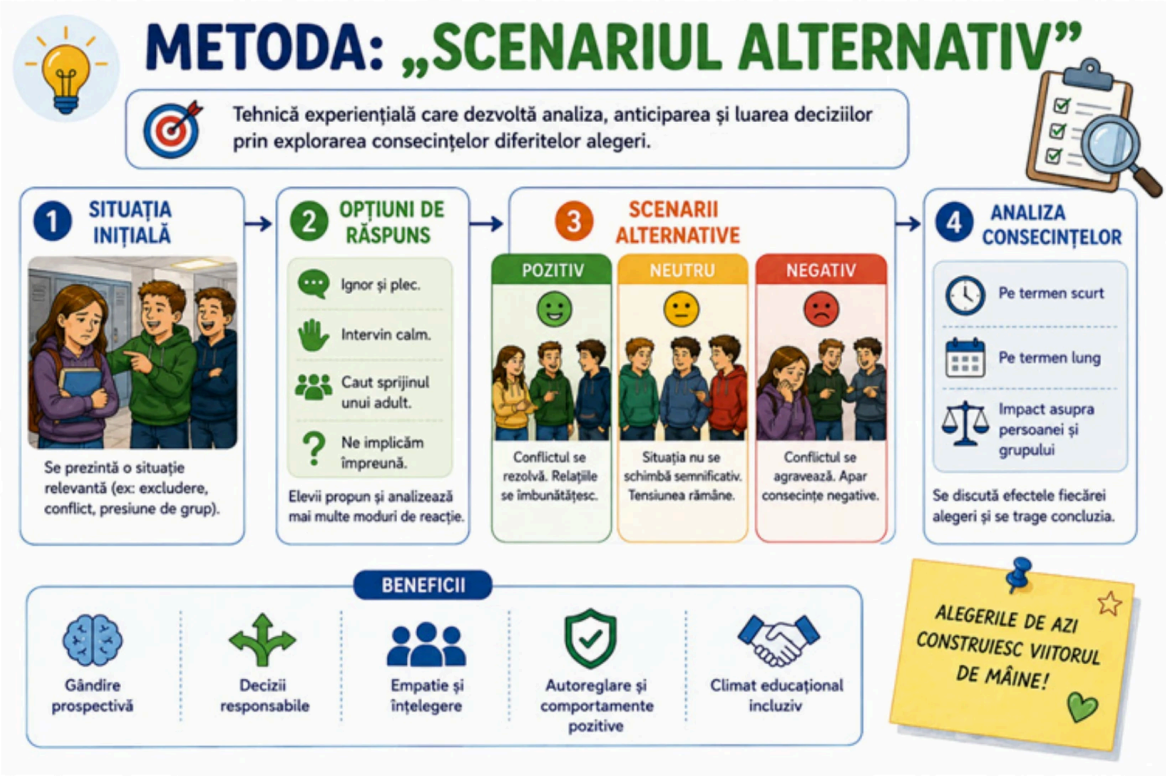

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

CORELARE CU INDICATORI ȘI REZULTATE AȘTEPTATE

Utilizarea integrată a metodelor și tehnicilor de acțiune descrise anterior reprezintă un factor determinant în atingerea indicatorilor de rezultat și de impact asumați în cadrul proiectului „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH". Abordarea metodologică adoptată, bazată pe învățare experiențială, participativă și reflexivă, permite implicarea activă a beneficiarilor direcți – elevi, părinți și cadre didactice – în procese de învățare relevante și aplicabile. Această implicare conduce la creșterea gradului de participare, la intensificarea nivelului de conștientizare și la dezvoltarea capacității de transfer și aplicare practică a competențelor dobândite.

În mod direct, metode precum jocul de rol, jocurile cooperative, metoda „Scenariul alternativ" sau metoda „Stop – Start – Continue" contribuie la atingerea unor indicatori specifici legați de prevenirea și reducerea fenomenului de bullying. Aceste metode facilitează înțelegerea dinamicilor de grup și a rolurilor implicate, precum și dezvoltarea unor comportamente alternative, constructive. Ca rezultat, se urmărește reducerea frecvenței comportamentelor agresive, îmbunătățirea relațiilor interpersonale și consolidarea unui climat școlar sigur și pozitiv. Impactul acestor intervenții poate fi evaluat prin indicatori precum scăderea incidentelor raportate, creșterea nivelului de implicare a elevilor în activități de grup și îmbunătățirea percepției asupra climatului școlar.

În același timp, metodele centrate pe reflecție, dialog și incluziune – precum metoda „Cercul valorilor", metoda „Linia poziționării", metoda „Peștișorul" (Fishbowl) și metoda Photo Voice – contribuie la atingerea unor rezultate așteptate legate de dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Acestea includ creșterea nivelului de empatie, dezvoltarea capacității de ascultare activă și acceptarea diversității de opinii și experiențe. De asemenea, aceste metode sprijină participarea activă a elevilor din grupuri vulnerabile sau marginalizate, facilitând integrarea acestora în activitățile educaționale. Rezultatele pot fi măsurate printr-o combinație de indicatori calitativi și cantitativi, precum feedback-ul participanților, observația comportamentală sistematică, nivelul de implicare în activități și calitatea interacțiunilor în cadrul grupului.

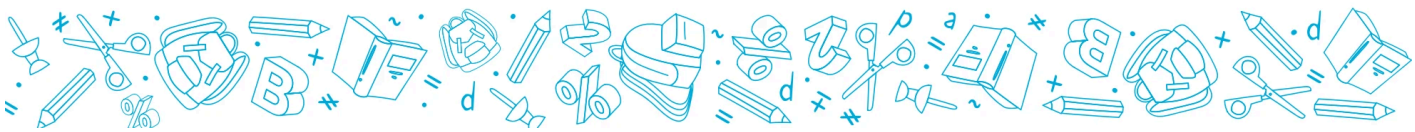

În ceea ce privește sustenabilitatea proiectului, metodele de tip gamification, metoda proiecției în viitor și metoda mini-proiectelor au un rol esențial în dezvoltarea autonomiei și a responsabilității personale a elevilor. Aceste metode contribuie la formarea unor competențe de planificare, organizare și luare a deciziilor, care depășesc cadrul imediat al activităților de proiect și se reflectă în comportamente pe termen mediu și lung. Astfel, unul dintre indicatorii de impact vizați este transferul competențelor dobândite în contexte reale, precum viața școlară și comunitară. Caracterul replicabil și adaptabil al acestor metode permite utilizarea lor ulterioară de către cadrele didactice și specialiștii implicați, contribuind la atingerea indicatorilor de sustenabilitate și multiplicare a rezultatelor.

Un alt aspect relevant îl constituie corelarea dintre metodele utilizate și mecanismele de evaluare și monitorizare a proiectului. Integrarea unor instrumente de evaluare continuă – precum chestionare, observații ghidate și sesiuni de reflecție – permite colectarea de date relevante privind progresul beneficiarilor și eficiența intervențiilor. Această abordare contribuie la ajustarea permanentă a activităților și la optimizarea procesului educațional.

Corelarea coerentă dintre obiectivele proiectului, metodele și tehnicile de acțiune utilizate și indicatorii de rezultat asigură un cadru solid de implementare, monitorizare și evaluare. Abordarea metodologică integrată contribuie la creșterea calității intervențiilor educaționale, la eficientizarea proceselor de învățare și la generarea unui impact real, măsurabil și sustenabil în domeniul educației pentru incluziune și prevenție.

Metoda prezentată în document are la bază utilizarea artei ca instrument de prevenire a bullyingului, a agresivității și a excluziunii sociale în mediul școlar, prin dezvoltarea competențelor socio-emoționale (SEL – Social Emotional Learning). Modelul este implementat în cadrul Școlii de Arte „Otets Paisiy” din Vratsa, Bulgaria, în contextul proiectului european transfrontalier InclusiON, realizat între România și Bulgaria. Abordarea demonstrează faptul că muzica, dansul, teatrul, artele vizuale și activitățile creative nu reprezintă doar forme de exprimare artistică, ci și instrumente educaționale puternice pentru dezvoltarea relațiilor sănătoase, reducerea conflictelor și construirea unui climat școlar sigur și incluziv.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Metoda pornește de la ideea că prevenția violenței începe prin crearea sentimentului de apartenență. Elevii care se simt acceptați, valorizați și integrați într-un grup dezvoltă mai rar comportamente agresive sau de excludere. În acest sens, arta devine un limbaj sigur prin care copiii și adolescenții își pot exprima emoțiile, frustrările, nesiguranțele și nevoile fără a recurge la violență. Participarea la activități artistice colective – ansambluri muzicale, dansuri, expoziții, spectacole sau proiecte creative – creează contexte de cooperare și responsabilitate comună.

Metoda pune accent pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale prin experiențe practice și reale, nu doar prin teorie sau reguli impuse. Elevii învață să își recunoască emoțiile, să comunice eficient, să își gestioneze impulsurile și să rezolve conflictele într-un mod constructiv. În cadrul activităților, sunt utilizate exerciții de reflecție precum: „Ce am simțit?", „Ce alegere am făcut?" și „Ce am învățat?". Aceste întrebări îi ajută pe participanți să devină mai conștienți de propriile reacții și de impactul comportamentului lor asupra celorlalți.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Un element central al metodei îl reprezintă integrarea programelor de educație socio-emoțională pe categorii de vârstă. Pentru copiii mai mici sunt folosite activități bazate pe apartenență, respect, empatie și lucru în echipă, iar pentru adolescenți sunt dezvoltate competențe mai complexe precum medierea conflictelor, comunicarea nonviolentă și leadershipul pozitiv. Programul „Peacemakers” („Pacificatorii”) pregătește elevi voluntari care devin modele pozitive în școală și sprijină colegii în gestionarea tensiunilor sau a conflictelor. Astfel, statutul pozitiv în grup este construit prin exemplu, cooperare și responsabilitate, nu prin dominare sau intimidare.

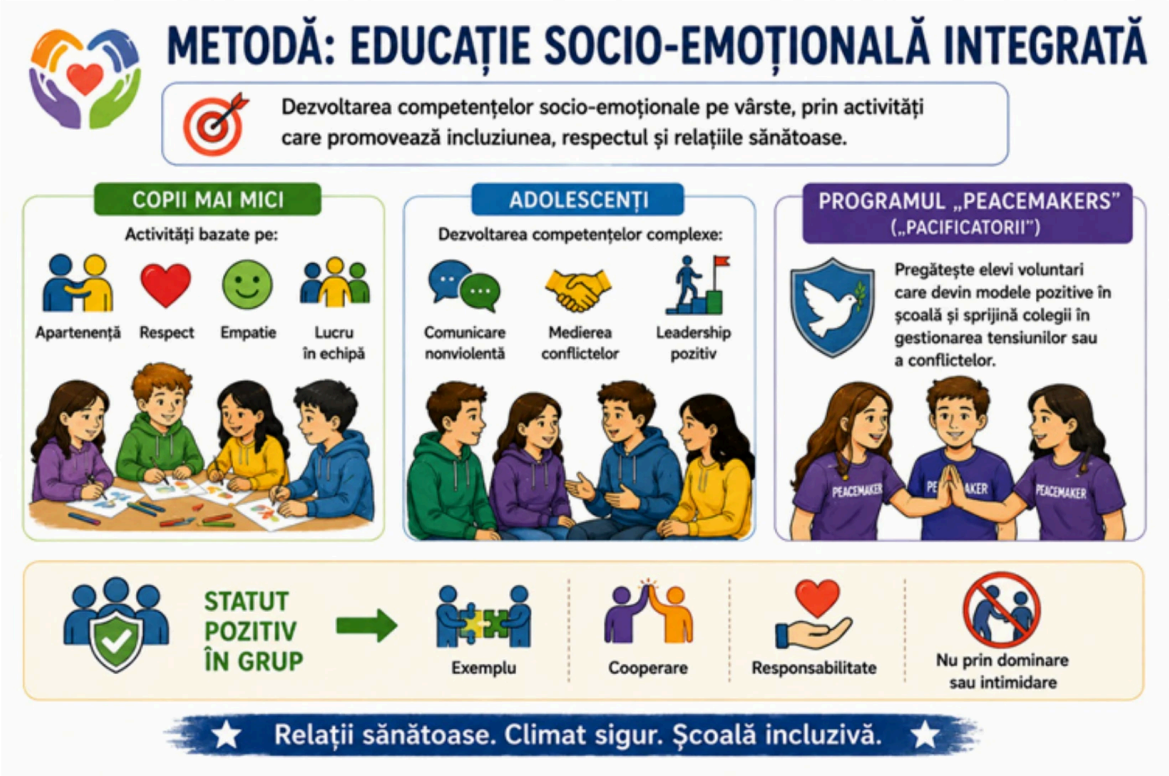

Metoda include și activități artistice concrete care dezvoltă autocontrolul și colaborarea. Dansurile populare sunt utilizate pentru dezvoltarea coordonării, a concentrării și a încrederii reciproce. Dansul în cerc și mișcarea sincronizată stimulează sentimentul de unitate și apartenență. Muzica este folosită pentru dezvoltarea ascultării active, a sincronizării și a controlului impulsurilor. Conceptul de „dialog muzical” îi învață pe elevi să îl asculte pe celălalt înainte de a răspunde, transferând această abilitate și în comunicarea interpersonală. În domeniul artelor vizuale și al art-terapiei, elevii lucrează cu emoțiile prin culoare, simbol și compoziție, învățând să ofere feedback pozitiv și să respecte diferențele dintre oameni.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Un alt aspect important al metodei este colaborarea dintre școală, comunitate și organizațiile locale. Atelierele realizate împreună cu centre de tineret, voluntari și instituții culturale contribuie la extinderea mesajului anti-bullying și în afara școlii. Sunt organizate campanii împotriva discursului instigator la ură, workshopuri despre comunicare și activități de voluntariat artistic. Comunitatea devine astfel parte activă în construirea unui mediu sigur pentru copii și adolescenți.

Metoda promovează și orientarea profesională prin artă, ajutând elevii să își descopere talentele și să își construiască perspective de viitor. Atunci când tinerii văd sens, oportunități și recunoaștere prin propriile competențe, riscul comportamentelor agresive scade considerabil. Succesul este asociat cu munca, disciplina și colaborarea, nu cu impunerea forței sau a fricii.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Dimensiunea europeană a proiectului subliniază faptul că valorile precum respectul, demnitatea, solidaritatea și participarea activă pot constitui un limbaj comun pentru prevenirea violenței în școli. Schimbul de bune practici între România și Bulgaria demonstrează că metodele bazate pe artă și educație socio-emoțională pot fi replicate și adaptate în contexte diferite.

Metoda prezentată propune un model educațional holistic, în care arta devine instrument de dezvoltare personală, incluziune și prevenire a agresivității. Prin combinarea educației artistice cu învățarea socio-emoțională, elevii își dezvoltă empatia, autocontrolul, capacitatea de cooperare și respectul față de ceilalți, contribuind la construirea unei comunități școlare mai sigure, mai creative și mai incluzive.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Полезността на МЕТОДИ И ТЕХНИКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ в рамките на проект „ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ – ТРАНСГРАНИЧЕН ПОДХОД“, код ROBG00229

МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ, избрани и използвани в рамките на проекта „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH“, представляват съществен стълб за постигане на общата цел на проекта, а именно подобряване на образователната среда в подкрепа на инициативите за борба с тормоза и приобщаване в трансграничния регион Долж-Враца-Видин. Тези методи са избрани в съответствие със Специфичната цел S.O.4.2 на Програмата Interreg VI-A Румъния-България, насочена към подобряване на равния достъп до качествени образователни услуги и насърчаване на приобщаването в образованието.

www.interregviarobg.eu

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ, избрани и използвани в рамките на проекта „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH“, представляват съществен стълб за постигане на общата цел на проекта, а именно подобряване на образователната среда в подкрепа на инициативите за борба с тормоза и приобщаване в трансграничния регион Долж-Враца-Видин. Тези методи са избрани в съответствие със Специфичната цел S.O.4.2 на Програмата Interreg VI-A Румъния-България, насочена към подобряване на равния достъп до качествени образователни услуги и насърчаване на приобщаването в образованието.

МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ имат особена стойност в контекста на този проект, защото улесняват прехода от теоретични подходи към конкретни образователни интервенции, възпроизводими и адаптивни към различни училищни контексти, както в Румъния, така и в България. Чрез използване на ролеви игри, кооперативни игри, методи за партиципаторна рефлексия и техники на преживяване, проектът създава безопасна рамка, в която ученици, учители и родители могат активно да изследват реалната динамика на тормоза, изключването, конфликта и сътрудничеството. Това е от съществено значение в трансграничен контекст, където културното и социалното многообразие изисква гъвкави и приобщаващи образователни инструменти.

По отношение на предотвратяването и намаляването на феномена тормоз, МЕТОДИ ЗА ДЕЙСТВИЕ позволяват ранното идентифициране на участващите роли (потърпевш, агресор, свидетел) и механизмите за ескалация на конфликта. Техники като ролевите игри, методът „Алтернативен сценарий“ или методът „Линия на позициониране“ допринасят за повишаване на нивото на осведоменост на учениците и развиване на способността им да вземат отговорни решения в сложни социални ситуации. Същевременно тези методи подпомагат учителите и специалистите по образование в разработването на ефективни стратегии за интервенция, съобразени с политиките за борба с тормоза, насърчавани от проекта. Използваните методи също така имат пряк принос за насърчаване на приобщаването и положителния климат в училищата, което е централна цел на проекта.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Кооперативните игри, методът на ценностния кръг и методът „Акварийка“ улесняват изграждането на образователен климат, основан на уважение, сътрудничество и приемане на многообразието. Тези методи са особено подходящи в училищата в трансграничния регион, където учениците могат да произхождат от различен културен и социално-икономически произход. Чрез експерименталния подход проектът подкрепя развитието на положителни взаимоотношения между учениците и укрепва чувството за принадлежност към училищната общност и, имплицитно, към европейското пространство. Друг съществен елемент от проекта е образователното и професионално ориентиране на учениците, подхождано чрез съвременни и иновативни инструменти. Методът на прогнозиране на бъдещето и методът на мини-проектите допринасят за развитието на перспективно мислене, автономност и лична отговорност на учениците. Тези методи допълват онлайн платформата за кариерно ориентиране, предвидена в проекта, и подпомагат учениците да идентифицират собствените си умения и интереси по начин, адаптиран към реалните им нужди.

Методите на действие са тясно свързани и с дейностите за обмен на опит между специалисти и със съвместните събития, предвидени в проекта. Техният характер на участие и възпроизводимост позволява трансфер на добри практики между румънски и български партньори и допринася за устойчивостта на резултатите от проекта след приключване на периода на изпълнение. Чрез използването на общи методи партньорите създават общ образователен език и укрепват трансграничното сътрудничество в областта на приобщаващото образование.

МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ НА ДЕЙСТВИЕ, използвани в рамките на проект „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH“, са основни инструменти за постигане на целите на проекта, като имат пряко въздействие върху намаляването на тормоза, насърчаването на приобщаването, развиването на социално-емоционални умения и образователната ориентация на учениците. Чрез своя опитен, партиципативен и адаптивен характер, тези методи допринасят за създаването на безопасна, приобщаваща и качествена образователна среда в целевия трансграничен район.

Представяме всеки един от тях по-долу:

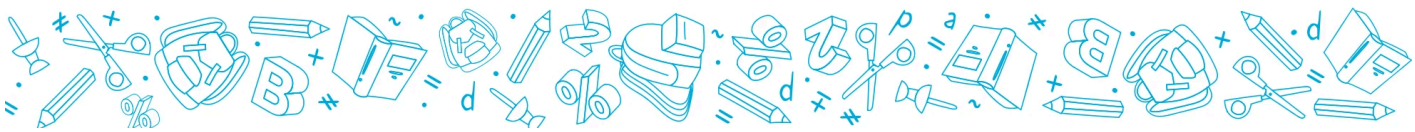

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: РОЛЕВА ИГРА

Ролевите игри са един от най-ценните методи за експериментално обучение, използвани в проекта „Образование за приобщаване – трансграничен подход“, който има дълбоко въздействие върху социално-емоционалното развитие на 13-14-годишните юноши.

Този метод включва активното участие на учениците в симулиране на релевантни ситуации от реалния живот, особено такива, свързани с тормоз, социално изключване, конфликти и взаимоотношения. Чрез поемане на различни роли – жертва, агресор, свидетел или възрастен за подкрепа – участниците са поканени да изследват една и съща ситуация от множество гледни точки, което улеснява задълбоченото разбиране на динамиката на отношенията.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: КООПЕРАТИВНИ ИГРИ

Кооперативните игри са сложен метод за преживяващо обучение, интегриран в рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach“, с основна цел развиване на сътрудничество, позитивна взаимозависимост и групова сплотеност сред подрастващите. Този метод се различава коренно от традиционните състезателни подходи, като измества акцента от индивидуалното представяне към постигането на общи цели, в които всеки участник има значителна роля.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: „КРЪГ ОТ ЦЕННОСТИ“

Методът “Кръг от ценности“ е опитен и рефлективен образователен подход, ориентиран към развитието на морално мислене и етично съзнание сред подрастващите. В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach“ този метод се използва като основен инструмент за улесняване на процеса на изследване и интернализиране на личните и груповите ценности.

От методологична гледна точка „Кръг от ценности“ се основава на създаването на структурирана диалогова рамка, в която участниците са разположени в кръгла форма, символизираща равенство, откритост и активно участие. Тази организация улеснява свободното изразяване на мнения и насърчава участието на всички членове на групата.

Interreg
România – Bulgaria
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ

МЕТОД: ГЕЙМИФИКАЦИЯ

Геймификацията е иновативен метод за експериментално обучение, който интегрира специфични за играта механизми в образователен контекст, с цел повишаване на мотивацията, ангажираността и активното участие на учениците. В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”“ този метод се използва за трансформиране на учебните дейности в атрактивни, динамични и релевантни преживявания за подрастващите.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: КАРТИРАНЕ НА ТЯЛОТО /BODY MAPPING

Картирането на тялото е експресивен и преживяващ метод, използван в образователни, терапевтични и личностно-развойни контексти, целящ да улесни осъзнаването на връзката между емоциите, мислите и телесните реакции. Произхождащ от практиките на арт терапия и интервенциите в общността (включително в областта на психичното здраве и травмите), този метод е международно признат като ефективен инструмент за изследване на субективния опит по невербален и безопасен начин.

В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach", картирането на тялото се използва за подпомагане на учениците в процеса на идентифициране, изразяване и регулиране на емоциите, допринасяйки за развитието на емоционалната интелигентност и самосъзнанието.

Interreg România – Bulgaria
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ

МЕТОД: ФОТО ГЛАС/PHOTO VOICE

Методът „Photo Voice“ е подход, основан на участието и преживяванията, който използва фотографията като инструмент за размисъл, личностно изразяване и критичен анализ. Първоначално разработен в областта на изследванията на общността от Каролайн Уанг и Мери Ан Бърис, методът се основава на принципите на критичното образование, промотирани от Пауло Фрейре, в които участниците се насърчават да изследват своята реалност и да изразят собствената си гледна точка върху нея.

В образователен контекст, „Photo Voice“ предлага на учениците възможността визуално да заснемат релевантни аспекти от жизнената си среда – взаимоотношения, пространства, социални или емоционални ситуации – и да ги интерпретират в структурирана учебна рамка. По този начин учениците стават не просто получатели на информация, а създатели на съдържание и активни участници в образователния процес.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: БЪДЕЩА ПРОГНОЗА

Методът на проекция на бъдещето е техника на експериментално и рефлективно обучение, използвана за стимулиране на капацитета за предвиждане, планиране и вземане на решения сред подрастващите. В рамките на проекта „Образование за приобщаване – трансграничен подход“ този метод се използва като инструмент за развиване на лична отговорност и перспективно мислене, допринасяйки за формирането на адаптивно и ориентирано към бъдещето поведение.

От теоретична гледна точка методът се основава на валидирани концепции в психологията, като „ориентация към бъдещето“ и теорията за „възможните аз-ове“, формулирани от Маркус и Нуриус. Тези подходи подчертават ролята на умствените представи за бъдещето в насочването на настоящото поведение. По този начин начинът, по който подрастващите си представят бъдещето, пряко влияе върху изборите, които правят в настоящето.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: МИНИ-ПРОЕКТИ

Методът на мини-проектите е активен и експериментален образователен подход, произлизащ от принципите на проектно-базираното обучение (Project-Based LearningPBL) и педагогическия конструктивизъм. В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach “ този метод се използва за улесняване на практическото приложение на знанията и за развиване на основни трансверсални компетенции чрез директно включване на учениците в конкретни инициативи.

От методологична гледна точка, мини-проектите включват преминаване през структуриран процес, в който учениците идентифицират подходящ проблем или тема, планират дейности, прилагат решения и оценяват резултатите. Този тип обучение се основава на идеята, че учениците учат по-ефективно, когато участват активно в изграждането на собствените си знания и когато могат да свържат теорията с практическия опит.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: „СТОП - СТАРТ - ПРОДЪЛЖИ“

Методът „Стоп – Старт – Продължи“ е структуриран инструмент за рефлексия и обратна връзка, използван в образователни, организационни и личностно-развойни контексти, за да улесни анализа на поведението и ориентацията към промяна. Произхождащ от рефлективната практика и често адаптиран в процесите на партиципативно оценяване (включително в Agile „ретроспективни“ модели), този метод предоставя ясна и достъпна рамка за самооценка и непрекъснато усъвършенстване.

В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach“ методът се използва за подпомагане на учениците да осъзнаят собственото си поведение и групова динамика, допринасяйки за развитието на лична и колективна отговорност.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: “ЛИНИЯ НА ПОЗИЦИОНИРАНЕ”

Методът „Линия на позициониране“ е техника, основана на участието и преживяването, използвана в неформалното образование и демократичната педагогика, целяща да стимулира изразяването на мнения, да развие критично мислене и да насърчи конструктивния диалог. Този метод е вдъхновен от дейности, свързани с континуум или ценностна линия, често използвани в програмите за гражданско образование, права на човека и социално-емоционално развитие.

В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach“ методът се използва като инструмент за изследване на ценностите и перспективите на учениците, допринасяйки за развитието на умения за аргументация и създаването на образователен климат, основан на уважение и приобщаване.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД : Аквариум с РИБИ” (FISHBOWL)

Методът „Рибката“ е структурирана техника за фасилитиране на групови дискусии, широко използвана в партиципативното образование, обучението по комуникативни умения и процесите на съвместно обучение. Вдъхновен от моделите на Сократов семинар и дискусионен диалог, методът създава безопасна и организирана рамка, в която участниците могат да изследват идеи, мнения и опит по балансиран и рефлективен начин.

В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach”“ методът „Рибката“ се използва за подпомагане на развитието на комуникативни умения, активно слушане и критичен анализ, допринасяйки за създаването на приобщаващ и партиципативен образователен климат.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

МЕТОД: „АЛТЕРНАТИВЕН СЦЕНАРИЙ“

Методът „Алтернативен сценарий“ е образователна техника, основана на преживявания и рефлексия, използвана за развиване на капацитета за анализ, предвиждане и вземане на решения сред подрастващите. Тя се основава на принципите на сценарийно-базираното обучение и когнитивно-поведенческите подходи, които подчертават важността на изследването на последствията от поведението в процеса на учене и саморегулация.

В рамките на проекта „Education for Inclusion – A Cross-Border Approach“ методът се използва за подпомагане на учениците в разбирането на въздействието на техните избори и в развиването на отговорно поведение, особено в чувствителни контексти като тормоз, междуличностни конфликти или групов натиск.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

ВРЪЗКА С ПОКАЗАТЕЛИ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Интегрираното използване на описаните по-горе методи и техники на действие е определящ фактор за постигане на показателите за резултати и въздействие, предвидени в проекта „EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH“. Приетият методологичен подход, базиран на преживяемост, участие и рефлективно учене, позволява активното участие на преките бенефициенти – ученици, родители и учители – в съответните и приложими учебни процеси. Това участие води до повишаване на степента на участие, до засилване на нивото на осведоменост и до развитие на капацитета за трансфер и практическо приложение на придобитите умения.

Пряко, методи като ролеви игри, кооперативни игри, методът „Алтернативен сценарий“ или методът „Стоп – Старт – Продължи“ допринасят за постигане на специфични показатели, свързани с превенцията и намаляването на феномена тормоз. Тези методи улесняват разбирането на груповата динамика и участващите роли, както и развитието на алтернативни, конструктивни поведения. В резултат на това целта е да се намали честотата на агресивното поведение, да се подобрят междуличностните отношения и да се укрепи безопасен и позитивен училищен климат. Въздействието на тези интервенции може да се оцени чрез показатели като намаляване на докладваните инциденти, повишаване на нивото на участие на учениците в групови дейности и подобряване на възприятието за училищния климат.Същевременно, методи, фокусирани върху рефлексията, диалога и приобщаването – като например метода „Кръг на ценностите“, метода „Линия на позициониране“, метода „Рибката“ и метода „Фото глас“ – допринасят за постигане на очакваните резултати, свързани с развитието на социално-емоционалните умения. Те включват повишаване на нивото на емпатия, развиване на капацитет за активно слушане и приемане на разнообразието от мнения и преживявания. Тези методи също така подкрепят активното участие на ученици от уязвими или маргинализирани групи, като улесняват интеграцията им в образователни дейности. Резултатите могат да бъдат измерени чрез комбинация от качествени и количествени показатели, като например обратна връзка от участниците, систематично наблюдение на поведението, нивото на участие в дейностите и качеството на взаимодействията в рамките на групата.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

По отношение на устойчивостта на проекта, методите на геймификация, методът на бъдещата проекция и методът на мини-проектите играят съществена роля в развитието на автономността и личната отговорност на учениците. Тези методи допринасят за формирането на умения за планиране, организиране и вземане на решения, които надхвърлят непосредствената рамка на дейностите по проекта и се отразяват в средносрочно и дългосрочно поведение. По този начин, един от целевите показатели за въздействие е трансферът на придобити умения в реални контексти, като например училищен и обществен живот. Възпроизводимият и адаптивен характер на тези методи позволява последващото им използване от участващите учители и специалисти, допринасяйки за постигане на показателите за устойчивост и мултипликиране на резултатите.

Друг важен аспект е корелацията между използваните методи и механизмите за оценка и мониторинг на проекта. Интегрирането на инструменти за непрекъсната оценка - като въпросници, насочвани наблюдения и сесии за рефлексия - позволява събирането на подходящи данни за напредъка на бенефициентите и ефективността на интервенциите. Този подход допринася за постоянното адаптиране на дейностите и оптимизиране на образователния процес.

Съгласуваната корелация между целите на проекта, използваните методи и техники за действие и показателите за резултати осигурява солидна рамка за изпълнение, мониторинг и оценка. Интегрираният методологичен подход допринася за повишаване на качеството на образователните интервенции, рационализиране на учебните процеси и генериране на реално, измеримо и устойчиво въздействие в областта на образованието за приобщаване и превенция.

Методът, представен в документа, се основава на използването на изкуството като инструмент за предотвратяване на тормоз, агресия и социално изключване в училищната среда, чрез развиване на социално-емоционални умения (SEL – Social Emotional Learning).

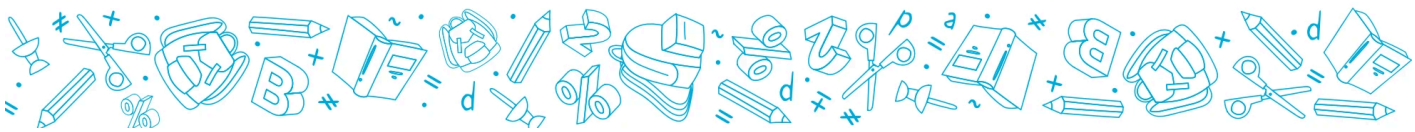

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Моделът е реализиран в рамките на Училището по изкуствата „Отец Паисий“ във Враца, България, в контекста на европейския трансграничен проект InclusiON, осъществяван между Румъния и България. Подходът показва, че музиката, танците, театърът, визуалните изкуства и творческите дейности са не само форми на артистично изразяване, но и мощни образователни инструменти за развиване на здрави взаимоотношения, намаляване на конфликтите и изграждане на безопасен и приобщаващ училищен климат.

Методът изхожда от идеята, че превенцията на насилието започва със създаването на чувство за принадлежност. Учениците, които се чувстват приети, ценени и интегрирани в група, развиват по-рядко агресивно или изключващо поведение. В този смисъл изкуството се превръща в безопасен език, чрез който децата и юношите могат да изразят своите емоции, фрустрации, несигурност и нужди, без да прибягват до насилие. Участието в колективни артистични дейности – музикални ансамбли, танци, изложби, представления или творчески проекти – създава контексти на сътрудничество и споделена отговорност.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Методът набляга на развитието на социално-емоционалните умения чрез практически и реални преживявания, а не само чрез теория или наложени правила. Учениците се учат да разпознават емоциите си, да общуват ефективно, да управляват импулсите си и да разрешават конфликтите конструктивно. Дейностите използват упражнения за рефлексия като: „Какво почувствах?“, „Какъв избор направих?“ и „Какво научих?“. Тези въпроси помагат на участниците да осъзнаят по-добре собствените си реакции и въздействието на поведението си върху другите.

Централен елемент на метода е интегрирането на социално-емоционални образователни програми по възрастови групи. За по-малките деца се използват дейности, основани на принадлежност, уважение, емпатия и работа в екип, докато за юношите се развиват по-сложни умения като медиация на конфликти, ненасилствена комуникация и позитивно лидерство. Програмата „Peacemakers ” (Миротворци) обучава ученици доброволци, които стават положителни модели за подражание в училище и подкрепят своите връстници в управлението на напрежението или конфликтите. По този начин положителният статус в групата се изгражда чрез пример, сътрудничество и отговорност, а не чрез доминация или сплашване.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Методът включва и конкретни артистични дейности, които развиват самоконтрол и сътрудничество. Народните танци се използват за развиване на координация, концентрация и взаимно доверие. Танците в кръг и синхронизираните движения стимулират чувството за единство и принадлежност. Музиката се използва за развиване на активно слушане, синхронизация и контрол на импулсите. Концепцията за „музикален диалог“ учи учениците да слушат другия, преди да отговорят, пренасяйки това умение в междуличностната комуникация. В областта на визуалните изкуства и арт терапията учениците работят с емоциите чрез цвят, символ и композиция, като се учат да предоставят положителна обратна връзка и да уважават различията между хората. Друг важен аспект на метода е сътрудничеството между училището, общността и местните организации. Работилници, провеждани съвместно с младежки центрове, доброволци и културни институции, допринасят за разпространението на посланието срещу тормоза извън училището. Организират се кампании срещу речта на омразата, работилници по комуникация и артистични доброволчески дейности. По този начин общността става активна част от изграждането на безопасна среда за деца и юноши.

Методът също така насърчава кариерното ориентиране чрез изкуство, помагайки на учениците да открият своите таланти и да изградят бъдещи перспективи. Когато младите хора виждат смисъл, възможности и признание чрез собствените си умения, рискът от агресивно поведение намалява значително. Успехът се свързва с работа, дисциплина и сътрудничество, а не с налагането на сила или страх.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Европейското измерение на проекта подчертава, че ценности като уважение, достойнство, солидарност и активно участие могат да представляват общ език за предотвратяване на насилието в училищата. Обменът на добри практики между Румъния и България показва, че методи, базирани на изкуството и социално-емоционалното образование, могат да бъдат възпроизведени и адаптирани в различни контексти.

Представеният метод предлага холистичен образователен модел, в който изкуството се превръща в инструмент за личностно развитие, приобщаване и предотвратяване на агресия. Чрез комбиниране на художественото образование със социално-емоционалното учене, учениците развиват емпатия, самоконтрол, сътрудничество и уважение към другите, допринасяйки за изграждането на по-безопасна, по-креативна и по-приобщаваща училищна общност.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Added value of ACTION METHODS AND TECHNIQUES employed within the project "EDUCATION FOR INCLUSION - A CROSS-BORDER APPROACH", project code ROBG00229

The ACTION METHODS AND TECHNIQUES selected and used within the "EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH" project represent a key pillar for achieving the project's overall objective, namely improving the educational environment to support anti-bullying and inclusion initiatives in the Dolj-Vratsa-Vidin cross-border area. These methods are chosen in line with Specific Objective S.O.4.2 of the Interreg VI-A Romania-Bulgaria Programme, aiming to improve equal access to quality educational services and promote inclusion in education.

www.interregviarobg.eu

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

The ACTION METHODS AND TECHNIQUES are of particular value in the context of this project as they facilitate the transition from theory-based approaches to specific educational interventions that are replicable and adaptable to different school contexts, both in Romania and in Bulgaria. Through the use of role-play, cooperative games, participatory reflection methods and hands-on techniques, the project creates a safe environment where students, teachers and parents can actively explore real dynamics of bullying, exclusion, conflict and cooperation. This is essential in a cross-border context, where cultural and social diversity requires flexible and inclusive educational tools.

When it comes to preventing and mitigating bullying, the ACTION METHODS enable the early identification of the roles involved (victim, bully, witness) and the mechanisms by which conflicts escalate. Techniques such as role-play, the 'Alternative Scenario' method or the 'Positioning Line' method help to raise students' awareness and develop their ability to make responsible decisions in complex social situations. At the same time, these methods support teachers and education specialists in developing effective intervention strategies that are consistent with the anti-bullying policies promoted by the project.

The methods used also contribute directly to promoting inclusion and a positive atmosphere in schools, which is the core objective of the project. Cooperative games, the 'Value Circle' method and the 'Fishbowl' method help fostering a learning environment based on respect, cooperation and the acceptance of diversity. These methods are particularly relevant in schools situated in the cross-border area, where students may come from different cultural and social-economic backgrounds. Through an hands-on approach, the project supports the development of positive relationships between students and strengthens the sense of belonging to the school community and, by extension, to the European area.

Another key element of the project is the educational and career guidance provided to students, delivered through modern and innovative tools. The future projection method and the mini-project method contribute to the development of forward-thinking, of autonomy and of personal accountability among students. These methods complement the online career guidance platform provided for in the project and they support students in identifying their own skills and interests in a way that is tailored to their actual needs.

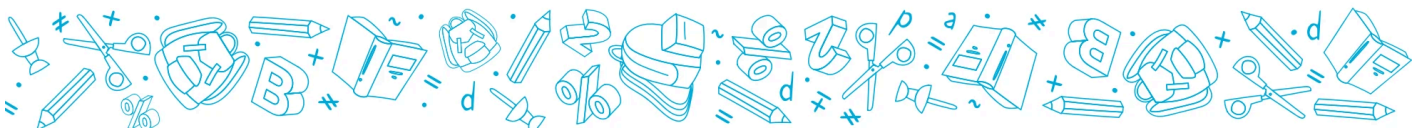

Furthermore, the action methods are intricately linked to the experience-sharing activities between specialists and to the joint events envisaged in the project. Their participatory and replicable nature enables the transfer of best practice between the Romanian and Bulgarian partners and contributes to attaining sustainability for the project results after the implementation period. By using common methods, the partners create a shared educational language and strengthen their cross-border cooperation in the field of inclusive education.

The ACTION METHODS AND TECHNIQUES to be used within the "EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH" project are essential tools for achieving the objectives of the project, which have a direct impact on mitigating bullying, on promoting inclusion, on developing socio-emotional skills and on the educational guidance for students. Through their hands-on, participatory and adaptable nature, these methods contribute to creating a safe, inclusive and high-quality educational environment in the targeted cross-border area.

Each of these methods are presented below:

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: ROLE-PLAY

Role-play is one of the most valuable hands-on learning methods used within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, with a deep impact on the socio-emotional development of teenagers aged 13-14 years old.

This method involves the active participation of students in simulating relevant real-life situations, particularly those associated with bullying, social exclusion, conflict and relationships. By taking on different roles – victim, aggressor, witness or significant adult – participants are invited to explore the same situation from multiple perspectives, which facilitates a deep understanding of relational dynamics.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: COOPERATIVE GAMES

Cooperative games represent a complex method of hands-on learning, integrated into the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, with the primary objective of developing collaboration, positive interdependence and group cohesion among adolescents. This method differs fundamentally from traditional competitive approaches in that it shifts the focus from individual performance to the achievement of common goals, where each participant plays a significant role.

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: 'THE VALUE CIRCLE'

The "Value Circle" method represents an hands-on and reflective educational approach, aimed at developing moral thinking and ethical awareness among adolescents. Within the "Education for Inclusion – A Cross-Border Approach" project, this method is used as an essential tool for facilitating the process of exploring and internalising personal and group values.

From a methodological perspective, the "Value Circle" is based on creating a structured dialogue framework, in which participants are positioned in a circular formation, symbolising equality, openness and active participation. This arrangement facilitates the free expression of opinions and encourages the involvement of all group members.

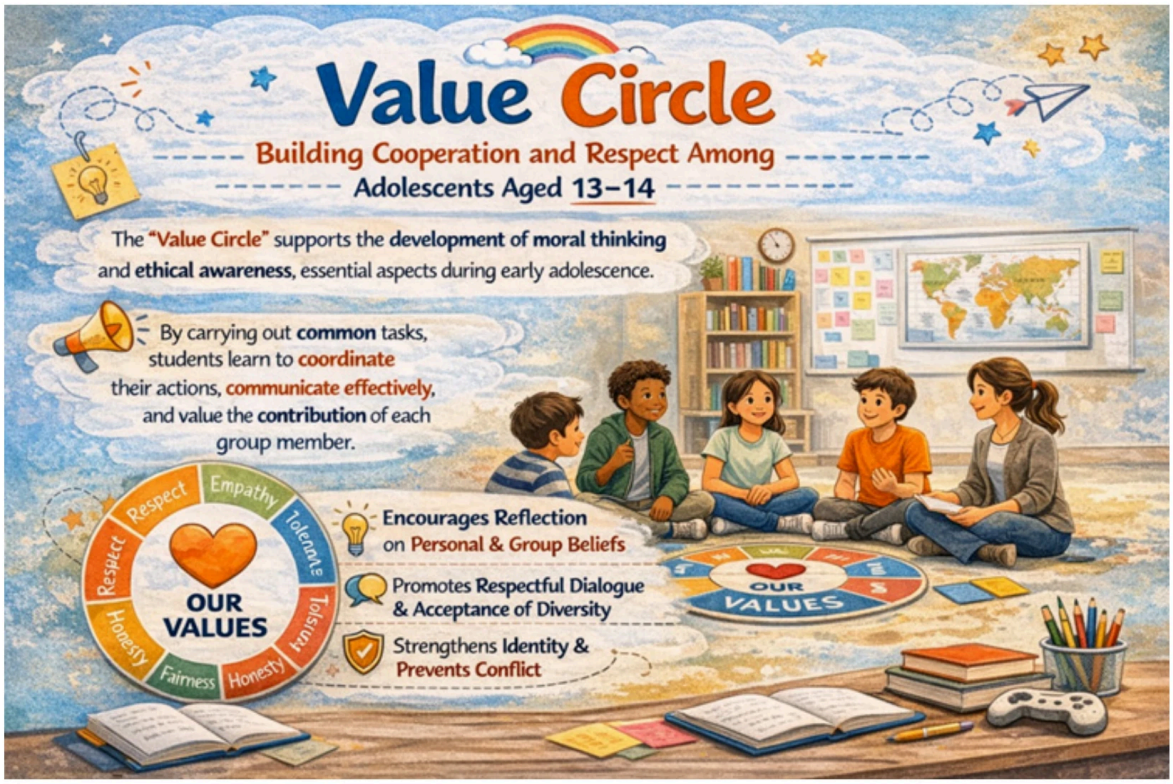

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: GAMIFICATION

Gamification is an innovative method of hands-on learning that integrates game-specific mechanisms into educational contexts, with the aim of increasing motivation, engagement and active participation among students. Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, this method is used to transform learning activities into engaging, dynamic and relevant experiences for teenagers.

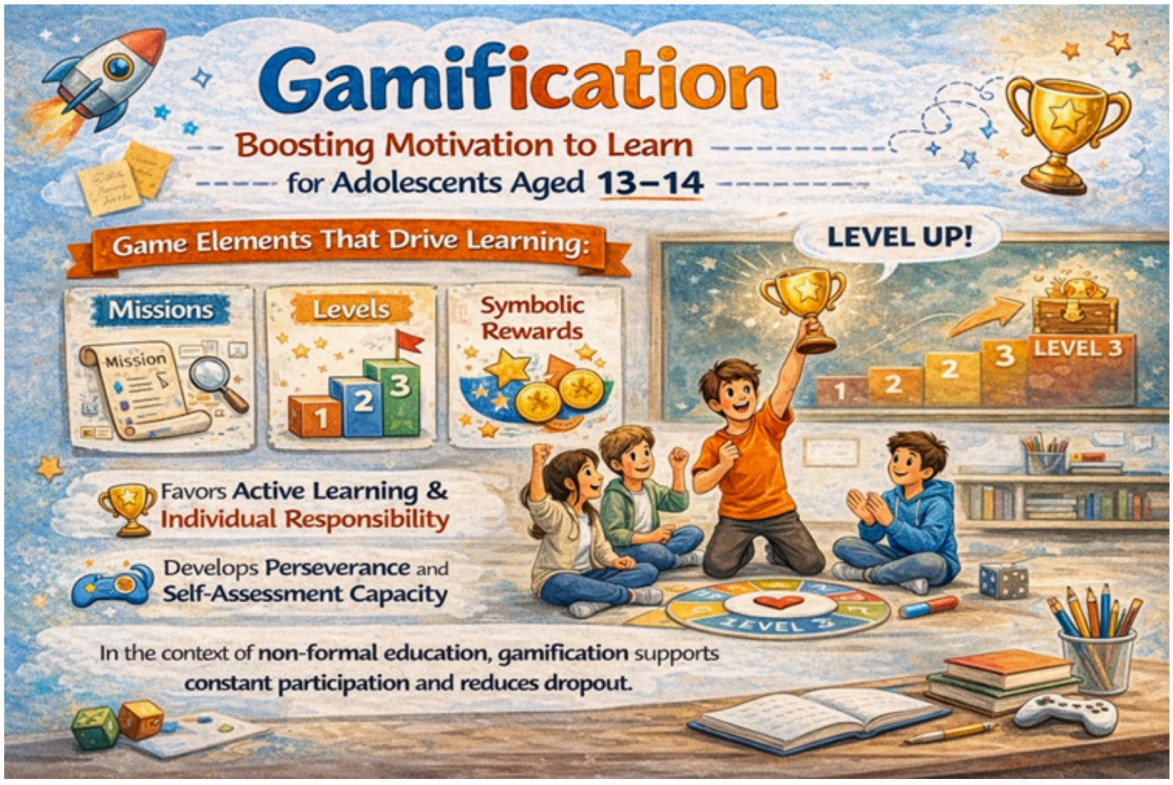

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: BODY MAPPING

Body mapping is an expressive and hands-on method used in educational, therapeutic and personal development contexts, aimed at facilitating awareness of the relationship between emotions, thoughts and bodily reactions. Originating in art therapy practices and community-based interventions (including in the areas of mental health and trauma prevention), this method is internationally recognised as an effective tool for exploring subjective experience in a non-verbal and safe manner.

Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, body mapping is used to support students in the process of identifying, expressing and regulating their emotions, contributing to the development of emotional intelligence and self-awareness.

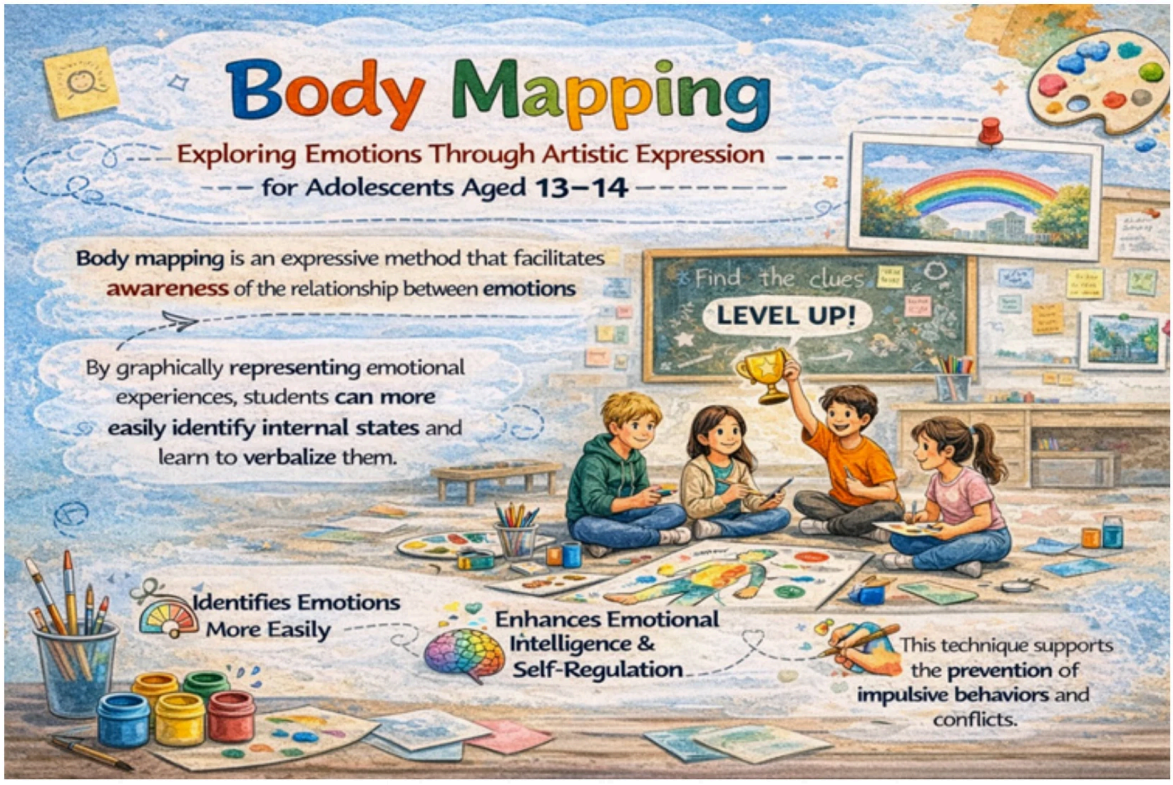

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: PHOTO VOICE

The Photo Voice method is a participatory and hands-on approach that uses photography as a tool for reflection, personal expression and critical analysis. Originally developed in the field of community research by Caroline Wang and Mary Ann Burris, the method is based on the principles of critical education promoted by Paulo Freire, in which participants are encouraged to explore their reality and express their own perspective on it.

In an educational context, Photo Voice offers students the opportunity to visually capture relevant aspects of their everyday lives – relationships, spaces, social or emotional situations – and to interpret them within a structured learning framework. In this way, students become not merely recipients of information, but creators of content and active participants in the educational process.

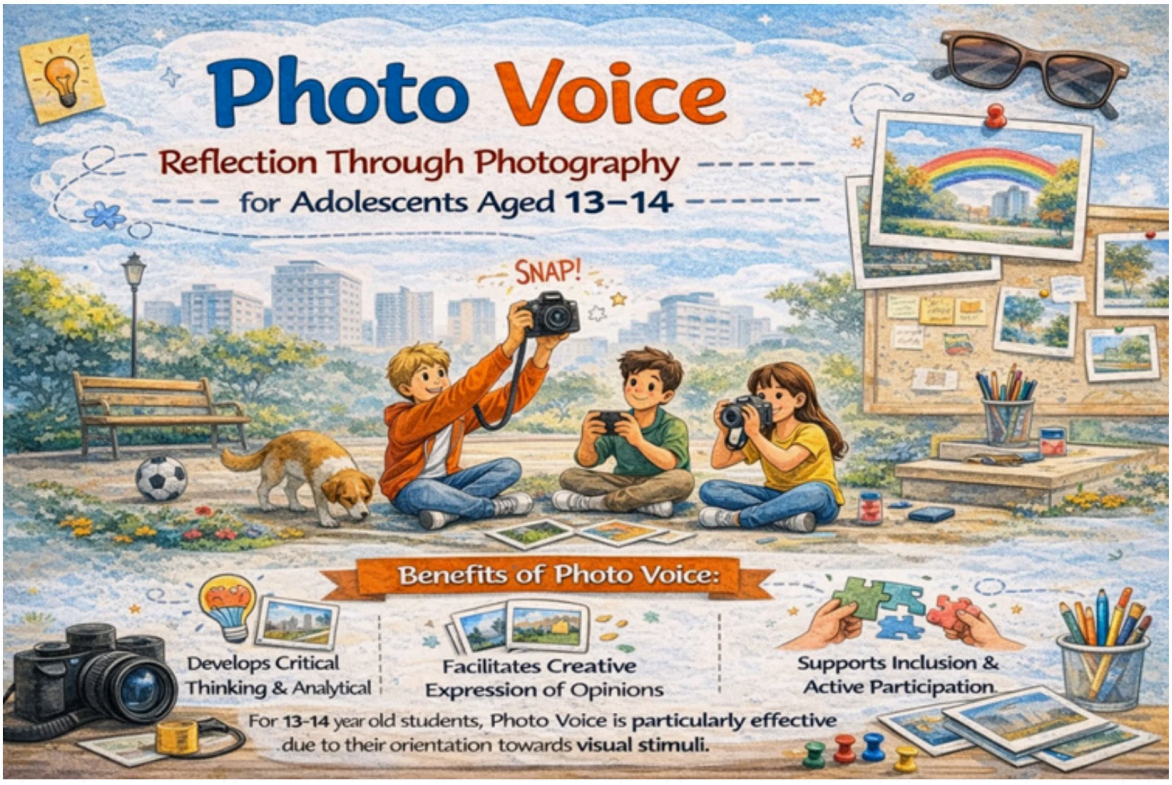

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: PROJECTING INTO THE FUTURE

The future projection method is an hands-on and reflective learning technique used to stimulate the ability to anticipate, plan and make decisions among adolescents. Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, this method is utilised as a tool for developing personal responsibility and forward-thinking, contributing to training adaptive and future-oriented behaviours.

From a theoretical perspective, the method is based on validated concepts in psychology, such as 'future orientation' and the 'possible selves' theory, formulated by Markus and Nurius. These approaches highlight the role of mental representations of the future in guiding present behaviour. Thus, the way in which adolescents imagine their future directly influences the choices they make in the present.

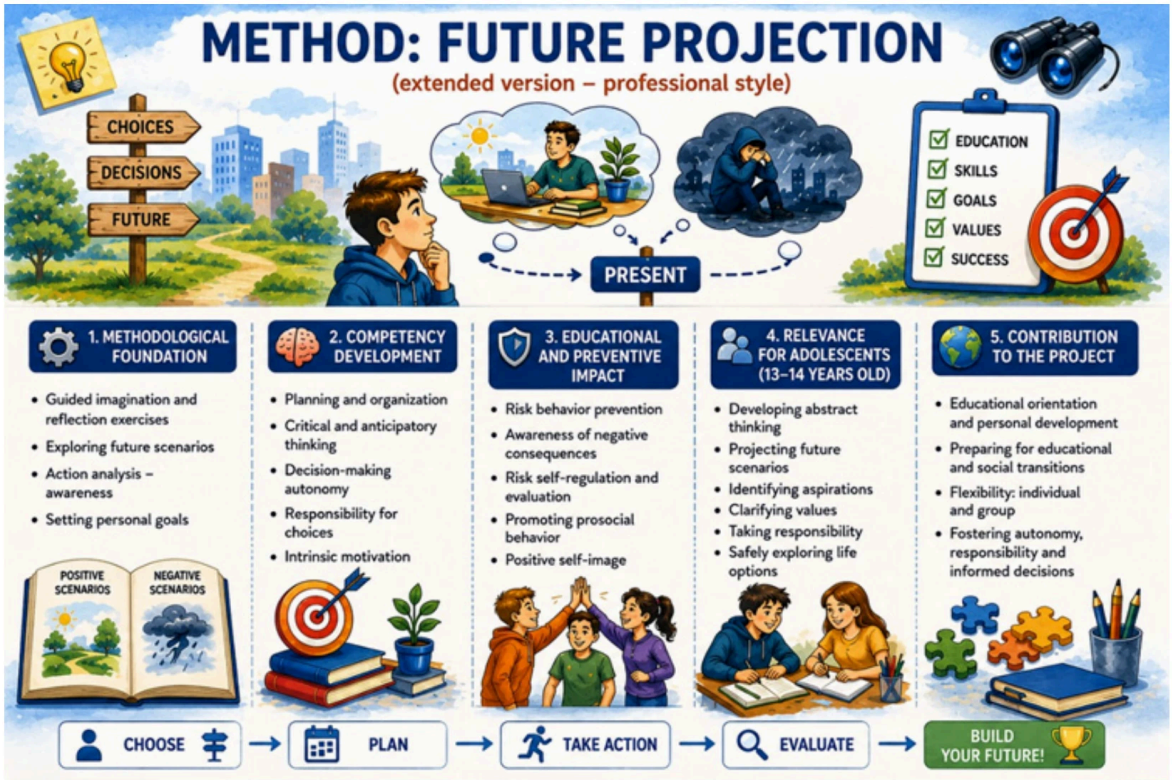

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: MINI-PROJECTS

The mini-project method is an active and hands-on educational approach, derived from the principles of project-based learning (PBL) and pedagogical constructivism. Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, this method is used to facilitate the practical application of knowledge and to develop essential cross-curricular skills, through the direct involvement of students in specific initiatives.

From a methodological perspective, mini-projects involve following a structured process in which students identify a relevant problem or topic, plan activities, implement solutions and evaluate the results. This type of learning is based on the idea that students learn more effectively when they are actively involved in building their own knowledge and when they are able to connect theory with practical experience.

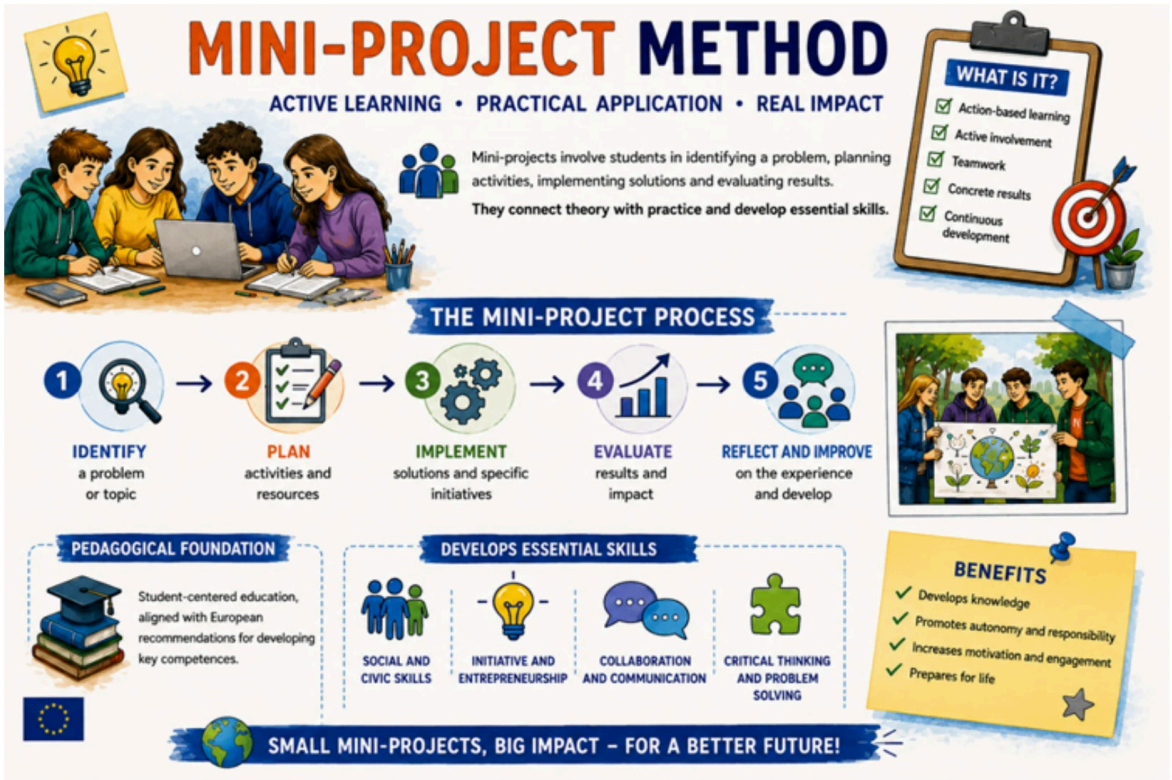

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: ‘STOP - START - CONTINUE’

The ‘Stop – Start – Continue’ method is a structured tool for reflection and feedback, used in educational, organisational and personal development contexts to facilitate the analysis of behaviours and foster a focus on change. Originating from the so called reflective practice and frequently adapted in participatory evaluation processes (including Agile “retrospective” models), this method provides a clear and accessible framework for self-assessment and continuous improvement.

Within the ‘Education for Inclusion – A Cross-Border Approach’ project, the method is used to support students in becoming aware of their own behaviours and group dynamics, contributing to the development of personal and collective responsibility.

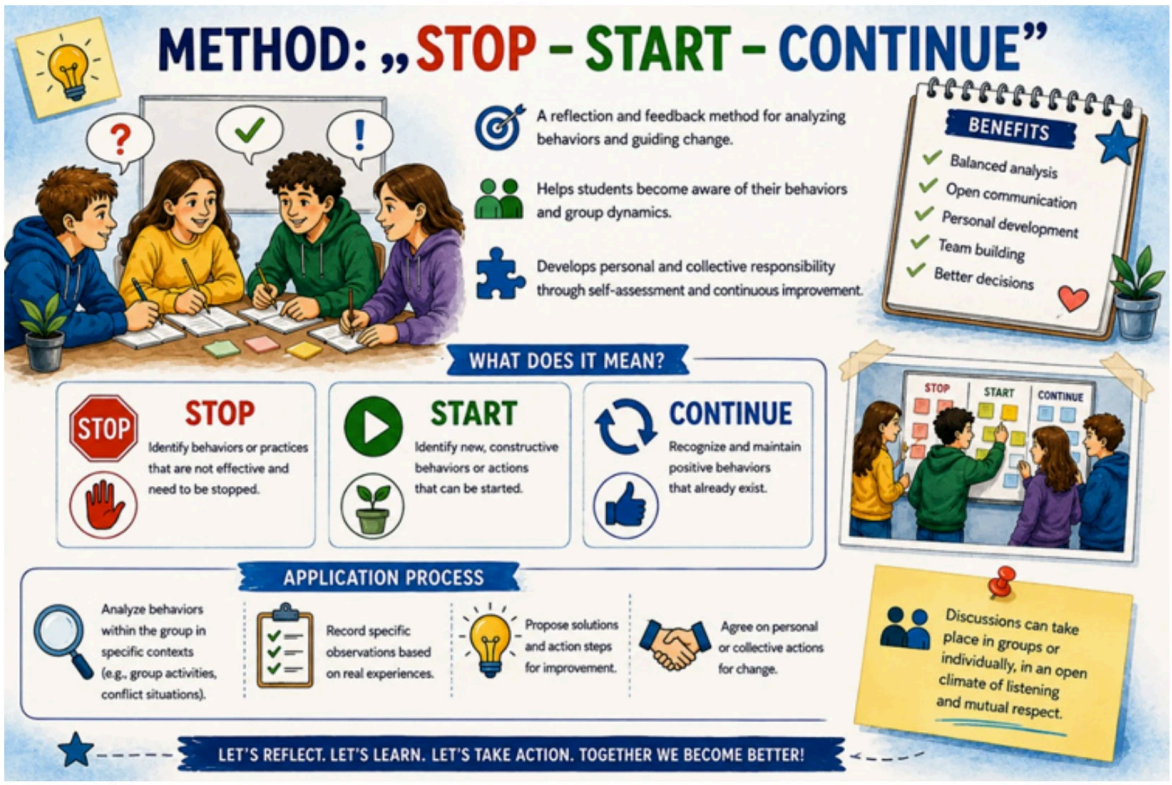

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: 'THE POSITIONING LINE'

The 'Positioning Line' method is a participatory and hands-on technique used in non-formal education and democratic pedagogy, aimed at encouraging the expression of opinions, developing critical thinking and promoting constructive dialogue. This method is inspired by continuum or value line activities, frequently used in programmes on citizenship, human rights and socio-emotional development.

Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, the method is used as a tool for exploring students' values and perspectives, contributing to the development of argumentation skills and to setting up a learning environment based on respect and inclusion.

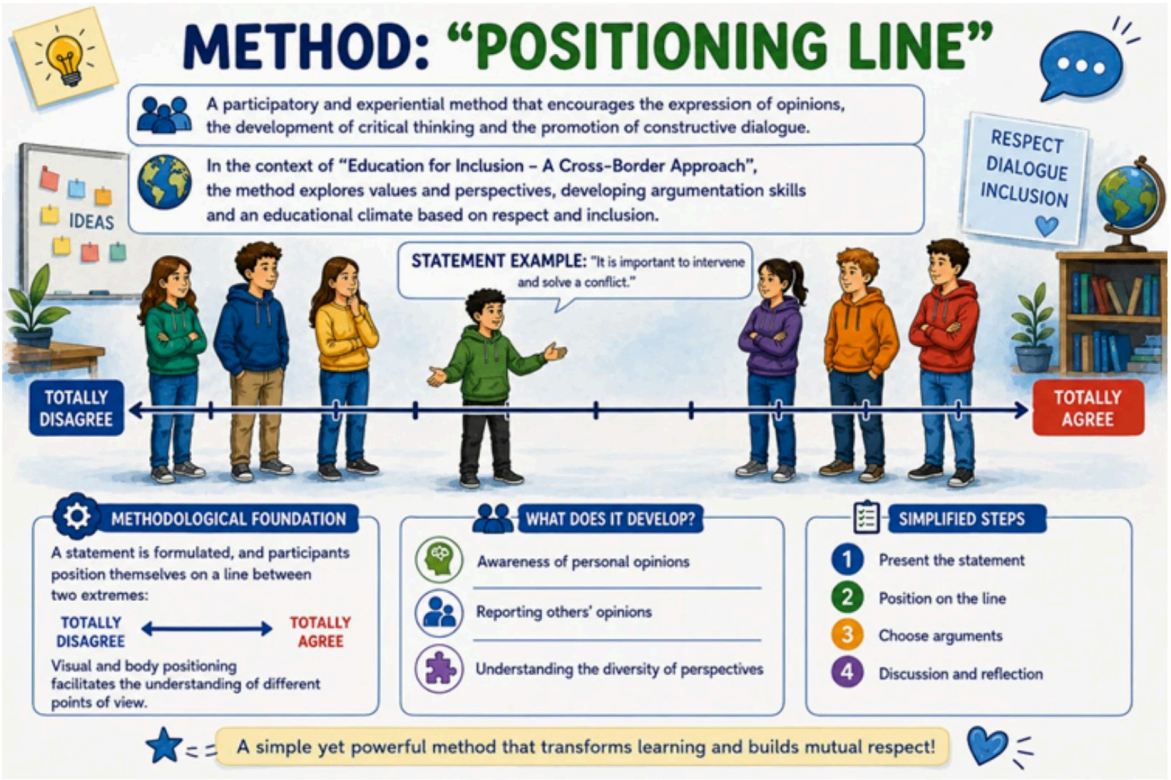

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: 'Fishbowl'

The "Fishbowl" method is a structured technique for facilitating group discussions, widely used in participatory education, communication skills training and collaborative learning processes. Inspired by the Socratic seminars and the deliberative dialogue models, the method creates a safe and organised framework where participants can explore ideas, opinions and experiences in a balanced and reflective manner.

As part of the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, the 'Fishbowl' method is used to support the development of communication, active listening and critical thinking skills, helping to create an inclusive and participatory learning environment.

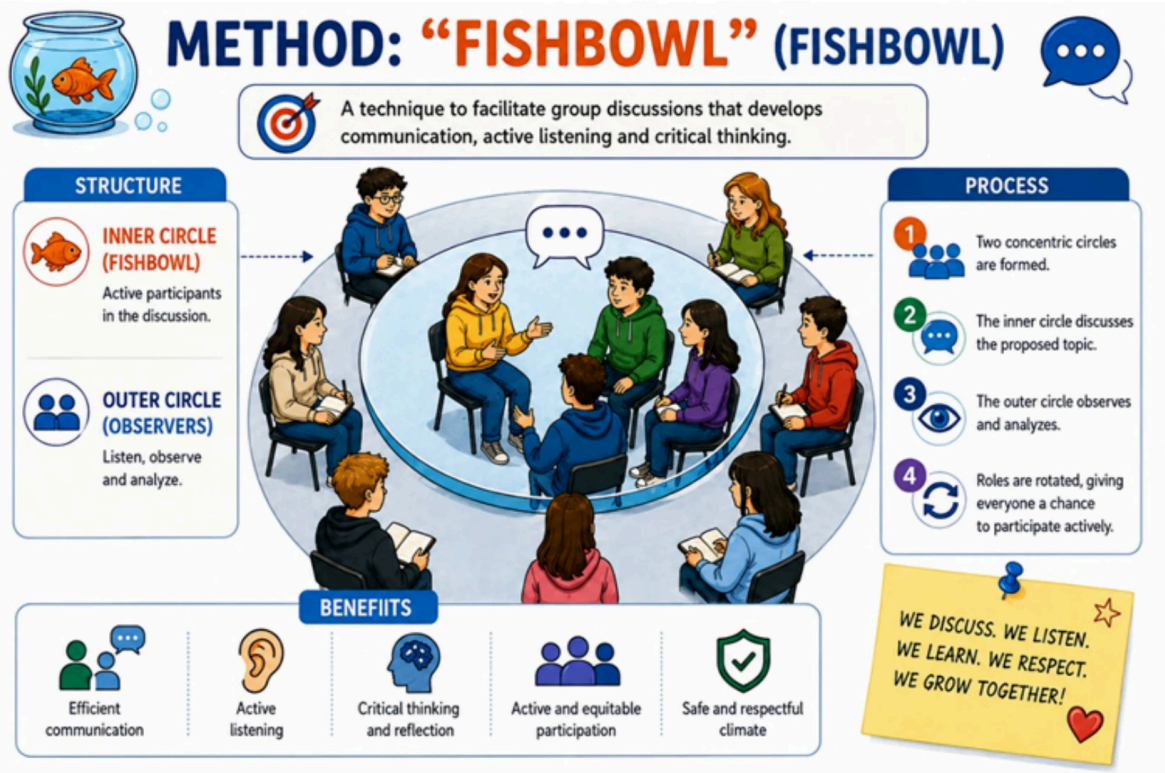

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

METHOD: 'ALTERNATIVE SCENARIO'

The "Alternative Scenario" method is an hands-on and reflective educational technique used to develop the teenagers' ability to analyse, anticipate and make decisions. It is based on the principles of scenario-based learning and cognitive-behavioural approaches, which highlight the importance of exploring the consequences of behaviours in the process of learning and self-regulation.

Within the 'Education for Inclusion – A Cross-Border Approach' project, the method is used to support students in understanding the impact of their choices and in developing responsible behaviours, particularly in sensitive contexts such as bullying, interpersonal conflict or peer pressure

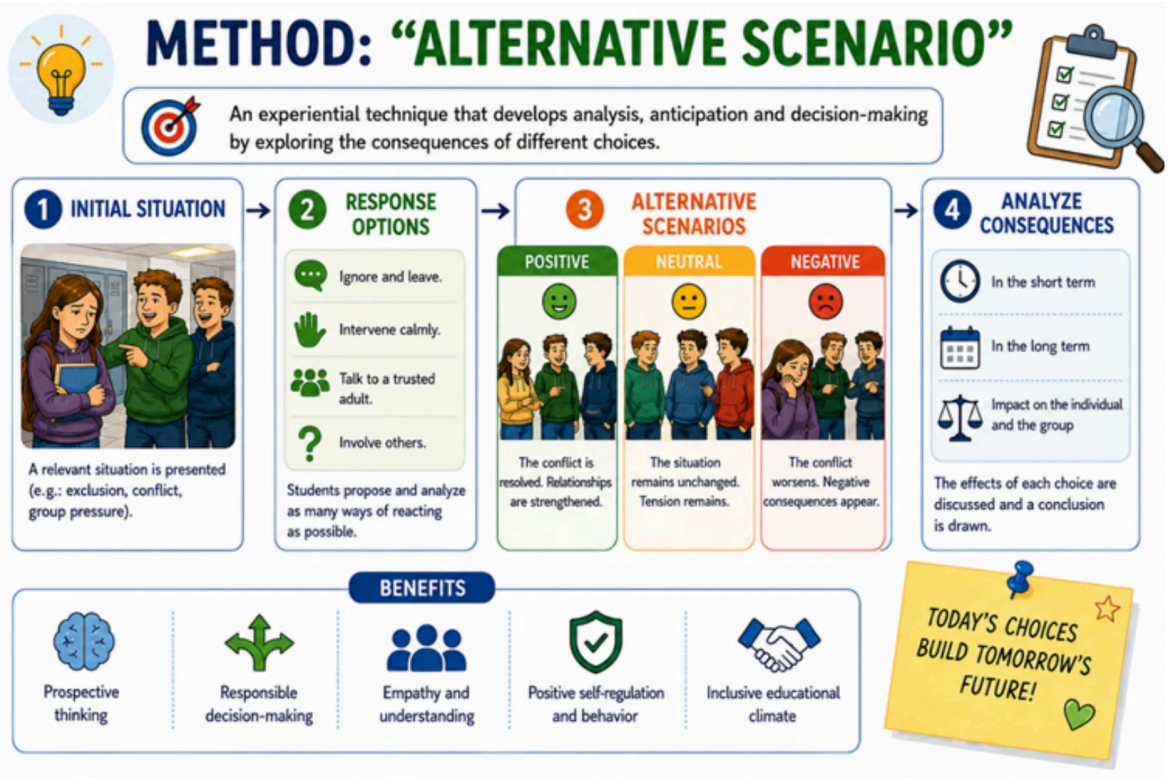

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

CORRELATION WITH INDICATORS AND EXPECTED OUTCOMES

The integrated use of the action methods and techniques described above is a key factor in achieving the outcome and impact indicators set out in the "EDUCATION FOR INCLUSION – A CROSS-BORDER APPROACH" project. The methodological approach adopted, based on hands-on, participatory and reflective learning, enables the active involvement of direct beneficiaries – students, parents and teachers – in relevant and applicable learning processes. This involvement leads to a heightened level of participation, an increased awareness and to an improved capacity to transfer and apply the acquired skills in practice.

Methods such as role-playing, cooperative games, the 'Alternative Scenario' method or the 'Stop – Start – Continue' method contribute to achieving specific indicators related to the prevention and mitigation of bullying.

These methods facilitate a better understanding of group dynamics and of the roles involved, as well as the development of alternative, constructive behaviours. As a result, the aim is to reduce the recurrence of aggressive behaviour, to improve interpersonal relationships and to foster a safe and positive school environment. The impact of these interventions can be assessed through indicators such as a decrease in the number of reported incidents, an increase in students' level of engagement in group activities and an improvement in perception on the school environment.

At the same time, methods centred on reflection, dialogue and inclusion – such as the 'Value Circle' method, the 'Positioning Line' method, the 'Fishbowl' method and the Photo Voice method – contribute to achieving expected outcomes related to the development of social-emotional skills. These include increasing empathy, developing active listening skills and accepting a diversity of opinions and experiences. Furthermore, these methods support the active participation of students from vulnerable or marginalised groups, facilitating their integration into educational activities. Outcomes can be measured through a combination of qualitative and quantitative indicators, such as participant feedback, systematic behavioural observation, the level of engagement in activities, and the quality of interactions within the group.

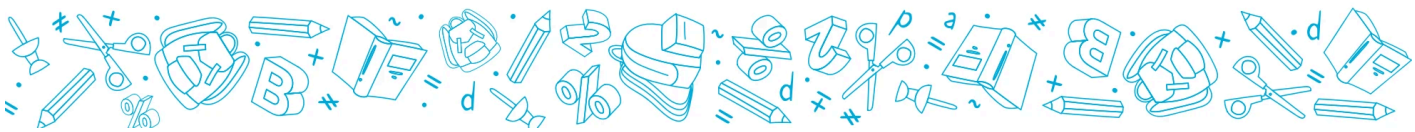

As regards the sustainability of the project, gamification method, the future projection method and the mini-project method play a key role in developing students' autonomy and personal responsibility. These methods contribute to the development of planning, organisational and decision-making skills that extend beyond the immediate scope of project activities and are reflected in medium- and long-term behaviours. Thus, one of the targeted impact indicators is the transfer of acquired skills to real-life contexts, such as school and community life. The replicable and adaptable nature of these methods allows for their subsequent use by the teachers and experts involved, contributing to the achievement of indicators associated with sustainability and to scaling up of results.

Another relevant element is represented by the correlation between the methods used and the project's evaluation and monitoring mechanisms. The integration of continuous assessment tools – such as questionnaires, guided observations and reflection sessions – enables the collection of relevant data on the progress recorded by the beneficiaries and on the effectiveness of such interventions. This approach contributes to the ongoing adjustment of activities and to the optimisation of the educational process.

The coherent alignment between the project objectives, the methods and techniques used, and the outcome indicators provides a strong framework for implementation, monitoring and evaluation. The integrated methodological approach contributes to an improvement in the quality of educational interventions, streamlining learning processes and generating a real, measurable and sustainable impact in the area of education on inclusion and prevention.

The method presented in this document is based on the use of art as a tool for preventing bullying, aggressiveness and social exclusion in schools, through the development of social and emotional learning (SEL) skills. The model is currently implemented at the 'Otets Paisiy' School of Arts in Vratsa, Bulgaria, as part of the European cross-border InclusiON project, carried out between Romania and Bulgaria. The approach is a demonstration of the fact that music, dance, theatre, visual arts and creative activities are not mere forms of artistic expression, but also powerful educational tools for developing healthy relationships, conflict mitigation and building a safe and inclusive school environment.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

The method relies on the idea that violence prevention begins by prompting a feeling of belonging. Students who feel accepted, valued and integrated into a group are less likely to develop aggressive or discriminatory behaviours. In this sense, art becomes a safe language through which children and teenagers may express their emotions, frustration, insecurities and needs without resorting to violence. Participation in collective artistic activities – music ensembles, dance, exhibitions, performance-based or creative projects – creates contexts of cooperation and shared responsibility.

METHOD: ART COUNTERS VIOLENCE

Using art to prevent bullying, violence, and social exclusion by developing socio-emotional skills (SEL).

Art as an educational tool

- Music
- Dance
- Drama
- Visual arts
- Creative activities

Artistic forms of expression are educational tools for healthy relationships and a safe school environment

A sense of belonging

Acceptance - Valorisation - Integration

Benefits

- Development of socio-emotional skills
- Mitigating conflict and violent behaviour
- Responsibility and cooperation
- A safe and inclusive school environment

Key takeaway

Prevention begins by creating a sense of belonging.
Art becomes a safe language for expressing emotions and needs.

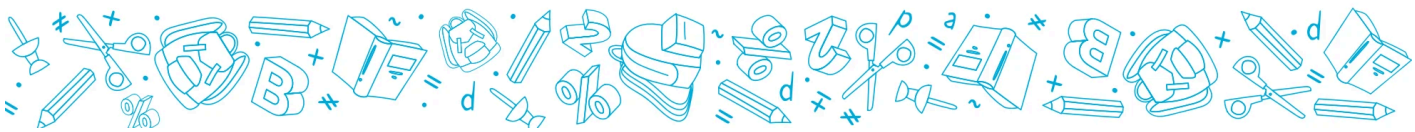

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ

România – Bulgaria

Implementation

- “Otes Paisiy” School of Arts, Vratsa, Bulgaria.
- IncluSION

Romania-Bulgaria European cross-border project

Outcome

Together we build violence-free schools, based on respect and inclusion!

Be inspired by art. Express your emotions. Build respect. Change your future.

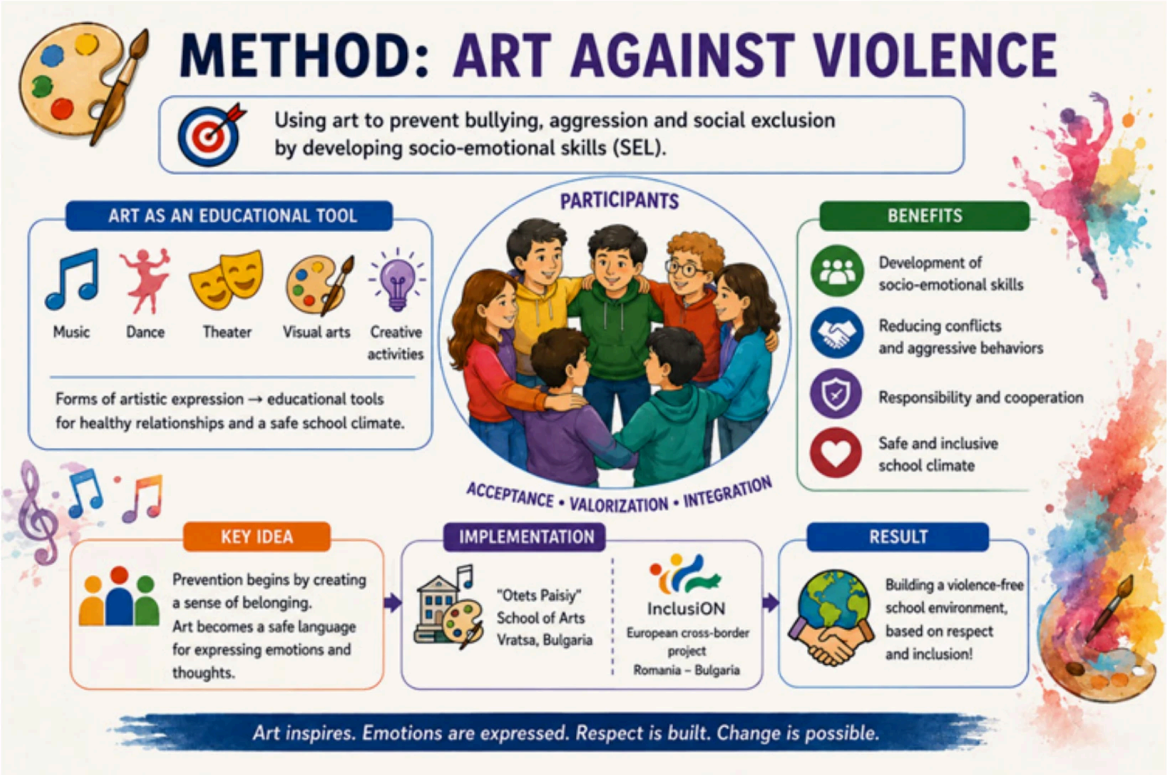

The method emphasises the development of social-emotional skills through practical and real-life experiences, not just through theory or imposed rules. Students learn to recognise their emotions, communicate effectively, manage their impulses and resolve conflicts in a constructive manner. During the activities, reflection exercises are used, such as: ‘What have felt?’, ‘What choices have I made?’ and ‘What have I learned?’. These questions help participants become more aware of their own reactions and of the impact their behaviour has on others.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

A core element of the method is the integration of social-emotional learning programmes by age group. For younger children, activities based on belonging, respect, empathy and teamwork are used, whilst for teenagers, more complex skills are being developed, such as conflict mediation, non-violent communication and positive leadership. The ‘Peacemakers’ programme trains volunteers among students so they should become role models in school and should support their peers in conflict management. This is how a positive status is built within the group through the power of example, cooperation and accountability, not by domination or bullying

METHOD: INTEGRATED SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING

Development of social and emotional skills per age group, through activities promoting inclusion, respect and health relationships.

SMALL AGE CHILDREN

Activities based on:

Belongingness Respect Empathy Team-work

TEENAGERS

Development of more complex skills

Non-violent communication Conflict mediation Positive leadership

The ‘Peacemakers’ programme

Prepares student volunteers to become role models in school and to support their peers in conflict management.

POSITIVE STATUS INSIDE THE GROUP

Power of example Cooperation Accountability Reject domination or bullying

Healthy relations. Safe environment. An inclusive school.

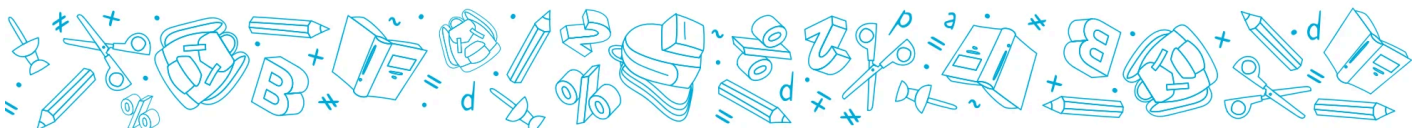

Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

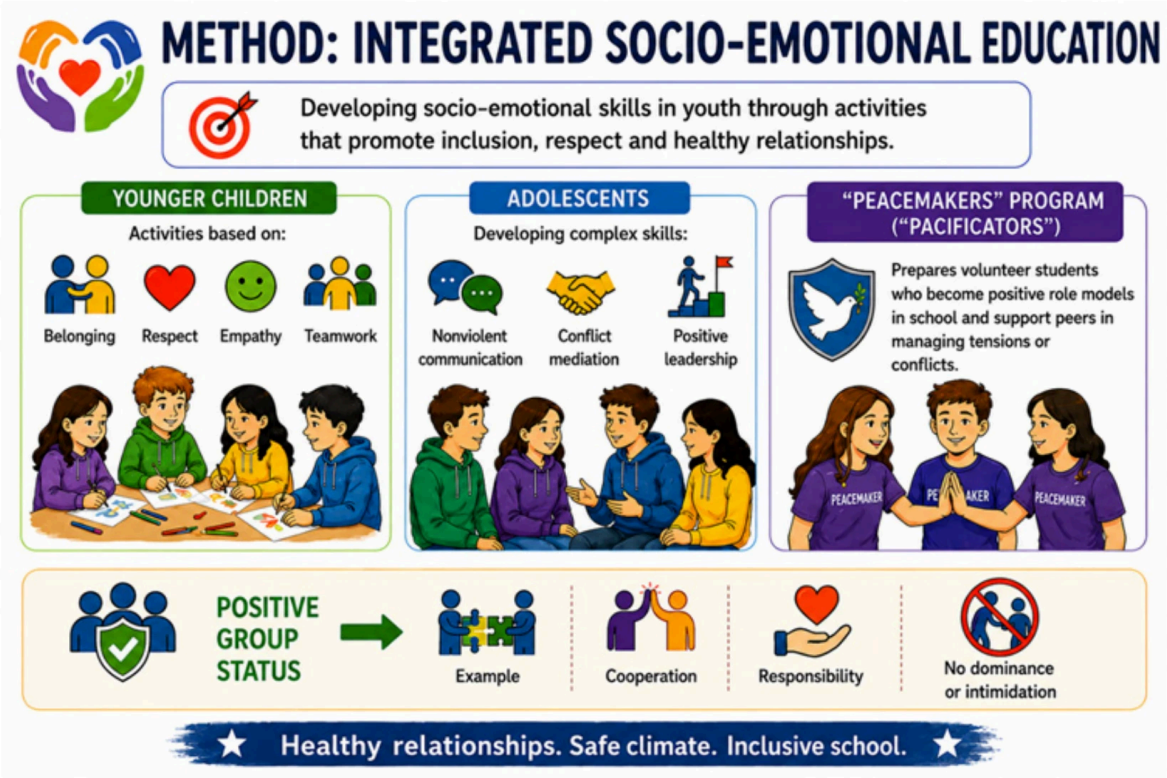

The method also includes specific artistic activities that develop self-control and cooperation. Folk dances are used to develop coordination, concentration and mutual trust. Circle dancing and synchronised movement foster a sense of unity and belonging. Music is used to encourage active listening, coordination and impulse control. The concept of 'musical dialogue' teaches students to listen to others before answering, thus translating this skill into interpersonal communication. In the field of visual arts and art therapy, students work with emotions through colour, symbolism and composition. They learn to give positive feedback and respect differences between people.

Another important aspect of the method is the collaboration between school, community and local organisations. The workshops organized in partnership with youth centres, volunteers and cultural institutions help spreading the anti-bullying message beyond the school. Anti-hate speech campaigns are organised alongside workshops on improving communication and artistic volunteering activities. The community thus becomes an active part of the effort to create a safe environment for children and teenagers.

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

The method also promotes career guidance through art, helping students discover their talents and build prospects for the future. When young people recognise the purpose and opportunities afforded by their own skills, the risk of aggressive behaviour decreases considerably. Success is associated with hard work, discipline and collaboration, rather than imposing force or fear.

COOPERATION FOR A BULLYING-FREE SCHOOL
SCHOOL + COMMUNITY + LOCAL ORGANISATIONS =
Workshops and campaigns against bullying and hate-speech
Workshops on communication
Artistic volunteering
Involvement and solidarity
The community becomes an active part in building a safe and inclusive environment for children and teenagers
ART-BASED VOCATIONAL GUIDANCE
TALENT DISCOVERY through art
FUTURE PROSPECTS and opportunities
SKILLS-BASED RECOGNITION
LOW RISK of violent behaviours
SUCCESS is linked to HARD-WORK, DISCIPLINE, COOPERATION, not with the use of force or fear
WE BUILD RESPECT, TRUST AND THE FUTURE TOGETHER!

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ

România – Bulgaria

The European dimension of the project highlights the fact that values such as respect, dignity, solidarity and active participation can serve as a common language for preventing violence in schools. The exchange of best practices between Romania and Bulgaria demonstrates that methods based on art and social-emotional education can be replicated and adapted in various contexts.

The method presented proposes a holistic educational model, where art becomes a tool for personal development, inclusion and for preventing any form of violence. Combining art-based education with social and emotional learning helps students to develop empathy, self-control and the ability to cooperate, as well as respect for others. This contributes to the creation of a safer, more creative and inclusive school community.

www.interregviarobg.eu

Interreg Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

EDUCATION, ART, VALUES - TOGETHER IN EUROPE

Respect, dignity, solidarity and active participation are a common language for preventing violence in schools.

ROMANIA Exchange of best practices between Romania and Bulgaria
BULGARIA
Art-based education and social-emotional skills develop empathy, self-control, the ability to cooperate and respect for others, thereby contributing to a safe, creative and inclusive school-centred community.

RESPECT
DIGNITY
SOLIDARITY
ACTIVE PARTICIPATION
ART
SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING
SAFER SCHOOLS
INCLUSIVE COMMUNITIES

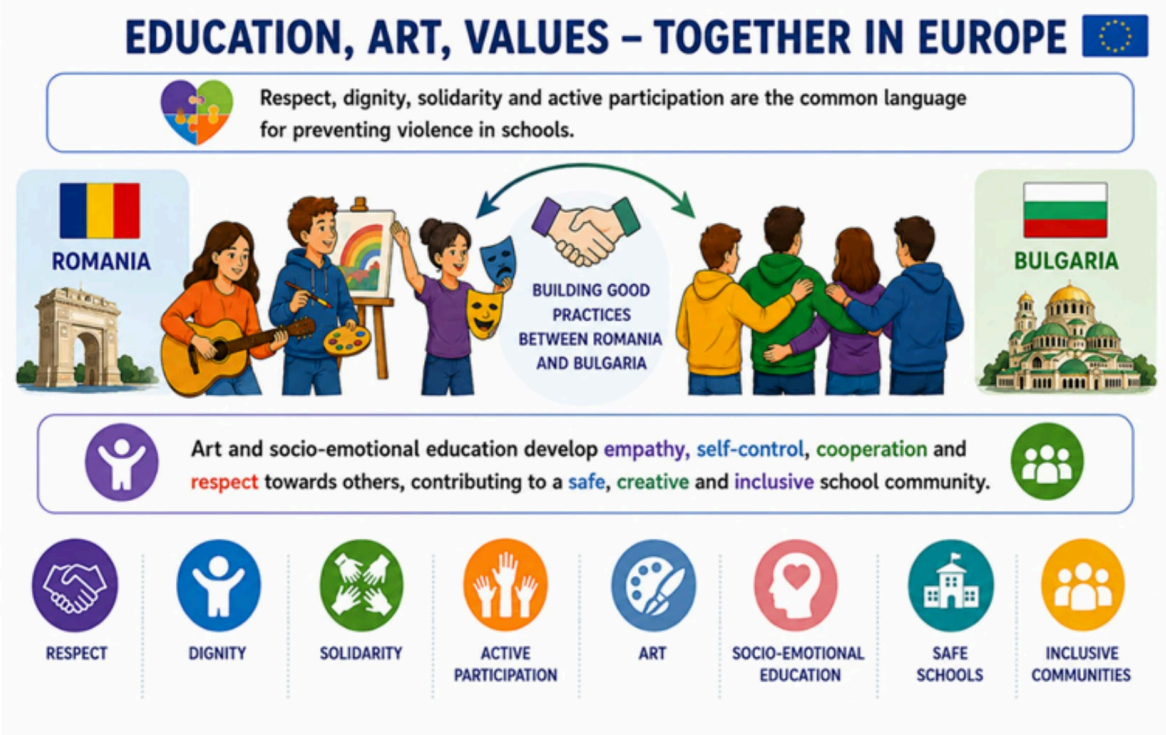

Interreg
România – Bulgaria
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
Proiectul „Educație pentru incluziune - O abordare transfrontalieră” este cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Interreg VI-A România-Bulgaria

C.J.R.A.E. DOLJ
Str. Ludwig van Beethoven nr. 2,
200218, Craiova
Tel.: 0351/ 170 374, 0783 012 621
Fax: 0351/170 374
E-mail: cjraedolj@yahoo.com
https:www.cjraedolj.ro

Numele operațiunii: *„Educație pentru incluziune - O abordare transfrontalieră”*
(Education for Inclusion — A Cross-border Approach)
cu cod ROBG00229
Material editat de: C.J.R.A.E. DOLJ
Data publicării: decembrie 2025
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene

www.interregviarobg.eu